

जोतिय महाजन

भिक्षु सुबोधानन्द महास्थविर

नमो तस्मै भगवतो अरहतो तस्मा सन्नुष्वस्त

जोतिय महाजन

(अटिल महाजनपिणु)

[दान व त्यागया आदर्शं जाःगु]

अनुवादक
भिक्षु सुबोधानन्द
(गण महाबिहार, वे)

प्रकाशिका
श्रीमती चन्द्रमाया उपासिका
मबलि वे

प्रकाशक:- श्रीमती चन्द्र माया डंगोल
सुन्दरलाल डंगोल, त्रिरतन डंगोल
वन मय्यु व परिवार, मचली, ये

सकू प्रकाशित जूगु अण्डा -

स्वर्गीय देवराज डंगोल व दिवंगत
काय् म्हाय्पिनि पुण्य स्मृतिस

बु० सं० २५२६

ने० सं० ११०२

वि० सं० २०३६

द्वितीय संस्करण १००० प्रति

यु रु २/५०

मुद्रक:- नेपाल सहकारी प्रेस लि.
अ-बहाल, काठमाडौं

प्रकाशिका
श्रीमती चन्द्रमाया उपासिका

निगू शब्द

बौद्ध साहित्य-सम्पूर्ण बुद्ध वचनमृत उपदेश पालि त्रिपिटक नामं प्रख्यान्त जुया च्वन । सूत्रपिटक, विनय-पिटक, अभिधर्मपिटक धका धाइ ।

सूत्रपिटके न्यागू ततः धंगु ग्रन्थ दु । उको-मध्ये खुद्दकनिकाये - फिन्यागू ग्रन्थ दु । उकी हे दुध्यागु निगूगु ग्रन्थ खः- “ धम्मपद ” । थुकी बुद्धं आज्ञा दयका विज्यागु अमृतमय ओवाद गाथा संग्रह याना तःगु प्यशः व न्यीस्वपु (४२३) श्लोक दु ।

थ्व धम्मपदया उपदेश बहु जनहितया निति समान रूपे आदर्श कया थः थःगु जीवनेनं सुख व शान्ति कायत अत्यन्त उपयोगीगु सार ज्ञानया धर्म शिक्षां जाया च्वंगु खः । भगवान बुद्धं थ्व धर्म उपदेश गन सुयात छु हेतुं कना विज्यागु खः-उकियाहे सविस्तार व्याख्या याना तःगु अर्थ कथायात- “धम्मपदट्ट कथा” ग्रन्थ धका धाइ ।

थुगु धर्म ग्रन्थे जम्मा स्वशः व फिनिपु (३१२) सद्धर्मज्ञानोपदेशया बाखँ संग्रह यानातःगु दु ।

थ्व हे धर्म ग्रन्थ अन्तरगत जुया च्वंगु दकसिवे क्वे च्वंगु अध्याय-ब्राम्हण वर्गे दुध्याना च्वंगु, बुद्धकालिन समयया महासुचरित्रवान् व्यक्तिपिगु जीवनी बाखँमध्ये थ्व चिकिधंगु धर्म सफुती जोतिय महाजन व जटिल महाजनपिगु श्रद्धा व त्यागमय जीवनादर्श बिलि-बिलि जाया च्वंगु- “जोतिय” बाखँ सफू खः ।

एव धर्म सफू चवथल, लेखक यात प्रार्थना याह्य-
भोजपुर-टक्सारया, सुश्री विद्यालक्ष्मी उपासिका स्तः ।
उकि एव कृतज्ञताय विद्यालक्ष्मी यात सधर्म्यवाद बिया ।

एव बुद्ध धर्मया जोतिय सफू विक्रम सम्बत् २०२३
साले पूर्व चैनपुर बजारया श्रीमती लक्ष्मी कुमारी व
अनया पुत्र धन बहादुर शाक्यपिसं प्रथम संस्करण प्रकाश
यागु जुल । थुगु धर्म सफू अभाव जवी त्यंगु जुया
निमित्त लेखकं दुतीभावृत्ति प्रकाश याये मालि धंगु
विचार याना चवनागु स्तः । छंहु अद्दालु चन्द्रमाया
उपासिका नाप धर्मया खँ जू बले थ्युकःनं थुगु सफू
पिदनेगु अद्दा तथा दिल ।

उकि आ हानं एव जोतिय धर्म सफू दुतीय
संस्करण प्रकाश याय्गु अद्दा तथादीपि-श्रीमती चन्द्र
माया डङ्गोल, थ्युकःया कार्यापि बुद्धरत्न, त्रिरत्न, म्हाय्
धन मयजु, भीपि रामदेवी, मीना, छयपि अमीर रत्न,
मैया, धर्मरत्न, नानी मैया, शुभरत्न डङ्गोल सपरिवार
पिनि व भिचा देवरत्न, भी नानी माया, भिचा अष्ट
नारां सकलया धर्मचित्त उत्पन्न जुया भगवान बुद्धया
धर्म प्रचार यायेगु फुकक दान सिबे धर्मदान श्रेष्ठ उत्तम
धया बिज्यागु-" सब्ब दानं धम्म दानं जीनाति " बुद्ध
वचनामृत यात अद्दा गौरव तथा उपासिका चन्द्रमाया
प्रमुख काय् म्हाय् सपरिवारपिस थुगु धर्म सफू धन परित्याग
याना प्रकाश याना दीगु स्तः ।

मूख्य नं बुद्ध धर्मया प्रचार व प्रसार धर्मदान आदि पवित्रगु पुण्य संग्रह याना वेकः चन्द्रमायाया स्वर्गीय स्वामी देवराज व म्हायर्पि इन्द्रमाया, सेतीनानी, काय् धनभाजु दिवंगत बध्नुपित् थुगु धर्म पुण्यया प्रभावं सुखी स्वर्गादि, दुःख मुक्तगु निर्वाण शान्ति प्राप्त जुयमाः धैगु थ्व सफू प्रकाशन यानादीपि दाता परिवार पिनिगु प्रार्थना जुल ।

पुनः थ्व द्वितीयावृत्ति जोतिथ धर्म सफू पाठकपिगु न्होने तय्दुगुलि दाता परिवारपिन्त धर्मबाद बिया । थुगु धर्म सफू स्वया थुकी दुगु श्रद्धा व त्यागादर्शया महत्ता यात पाठकपिसं सीका थ्व दुर्लभगु मनुष्य जन्मया सार्थक गुण धर्म-दान शील भावना त्यागया महत्त्वयात नुमले थना धर्मानुकूल जीवन हना धर्म सुख शान्ति प्राप्त ज्वीगु यात थ्वीका शुभ धर्म याना दी धैगु जिमिसं मनंतुना ।

लेखकया परिश्रम व दातापिनि त्यागया सच्चित पुण्यं दुःख मुक्तगु निर्वाण-शान्ति कामना यानागु जुल ।

थुगु पुण्यं सकल सत्त्वपिनि सुखी ज्वीमा ।

“भवतु सब्ब मंगल”

सकलया जय मंगल जुयमाः

गण महाविहार

काठमाडौं - नेपाल

बनाला पृह्नी

१७।६।२०३६

भिक्षु सुबोधानन्द

“नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्स”

(दान-फलया प्रतीक)

जोतिय महाजन

“घोधतण्ड” न्ति थ्व धर्मदेशना भगवान् शास्ता सम्यक् सम्बुद्ध वेलुवन विहारे बिज्याना च्वंगु बखते जोतिय स्थविर (= भिक्षु) या वारे आज्ञा दयका बिज्यात ।

अनया थ्व आनुपूर्विक कथा थथे

अतीतकाले छगू समय बाराणसिदेशे कुलिनपरिवार या, निह्ण दाजु किजापि दुगु जुल । अमिसं तधंगु तुयागु खेति (= बुज्या) याना च्वन ।

अनलि छन्हुया दिने किजाम्ह तुयागु बुई बना, छपु तु दाजुम्हेसित घका, छपु तु थःत घका, निपु तु ध्यना, त्वाल्हाथाय्न् तुयारस ज्वया मवक चिना तल ।

उगु बखते तु घयागु यम्त्र प्यले यायेःमा घयागु मद्रु, च्वक्काय् बा, पोःकाय् त्वाल्हाना तुयारस फइगु बखते लः थल लः प्वंकिबले थें, तुपु स्वभावत हे रस प्याहाँ वैगु जुया च्वन ।

व तु काः वंम्ह किजाम्ह बुई नं, तु निपु ज्वना छें ल्याहाँ बोगु बखते. गन्धमादन पर्वते बिज्याना च्वंम्ह प्रत्यक बुद्ध छम्ह समापत्ति (= ध्यानं) दना बिज्यासे, वसपोलं थथे बिचायाना बिज्यात । थौं मुयात करुणातया

उषकार यायेमालि धयागु विचार यायां, व तु ज्वना वंम्ह मन्हुयात वसपोल प्रत्यक बुध्दं थःगु ज्ञानजाले दुथ्यागु खंका बिज्यागु जुल । हानं व तु ज्वना वंम्हं वयागु श्रद्धां प्रत्यक बुध्दयात, श्रद्धापूर्वक दान बिया संग्रह याये फुम्ह खः धकाः सीका, वसपोल प्रत्यक बुद्ध पात्र, चीवर धारणयाना, गन्धमादन (=हिमालय) पवंतं श्रद्धिद्वारा बिज्याना, व तु ज्वना वना च्वंम्ह मनूया श्छोने दना बिज्यात ।

वं वसपोल प्रत्यक बुद्धयात खना अतिकं प्रसन्न चित्त जुयका, थ्यया तःगु गा त्वया, उथाय् उचितगु थासे बांलाक आसन थें च्वंक लाया—“भन्ते ! थन बिज्याहुं धया, प्रत्यक बुद्ध यात आसने फ्यतुका बिज्यात । अले पात्रफया बिज्याहुं धका, गौरवपूर्वक प्रार्थना याना, तु घेना चिना हःगु फेना, तुयारस प्रत्यक बुद्ध यागु भिक्षापात्रेलाक ल्होना सःबले व तुयारस क्वाहाँवया उगु भिक्षापात्र जाल ।

अले वसपोल प्रत्यक बुध्दं उगु तुयागु रस त्वना बिज्याबले व तुयारस दान व्युम्ह मन्हुया श्रद्धां मने, तसकं हर्ष जुया, वं घाल—“अहो ! जिगु भाग्य धका, वसपोल आर्य प्रत्यक बुध्दं तुयारस भया बिज्यात धका लय्लय् ताःगु जुल ।

हानं हर्षताया व तुयारस दान व्युम्ह दानपति किजागुं उथाय् बिचायात — यदि जिम्ह दाजुं तुयागु घेवा हिं धाःसा थ्व तुया घेवा हे बिइ । हानं घेवा मकासे, यदि पुण्य भाग हे काय् धाःसा, दाजु यात थ्व दान बियागु पुण्य

भाग हे अनुमोदन याके बिइ धका, चिन्तन याना बसपोल प्रत्यकबुध्द यात घाल- "भन्ते ! प्रत्यक बुध्द हानं पात्र फया बिज्याहुं घया, दाजु म्हेसित धका हःगु मेगु तुयागु रसनं चिनातःगु थाय् फेना उगु तुया रस प्रसन्न चित्तं दान बिल ।

व तु दान व्यूम्ह किजाम्हे सिया मती, जि तु कयाथे दाजुं नं मेगु तु कया हया नइ धका शंका घयागु छुं म्याभतिचा हे मदु म्ह जुल ।

च्चे कना वयागु अनुसार बसपोल प्रत्यक बुध्दं न्हापां दान कया बिज्यागु तुया रस त्वना बिज्यात । लिपा हानं दान व्यूगु तुया रस फया कया, मेपि प्रत्यक बुध्द पित्तयंका इना बोगु मतीतया फय्तुना सुमुक बिज्याना च्वन ।

उषाय् व तु दान व्यूम्हसें बसपोल प्रत्यक बुध्द मीनं च्वना च्वंगु हेतु यात सीका, श्रद्धापूर्वक वञ्चाङ्गं वन्दनायाना प्रार्थना यात- "भन्ते ! गुगु ध्व जि छलपोल यात अग्रगु तुयागु रस दान बियागु खः । ध्व दान बियागु पुण्यंसिद्धेन देव व मनुष्यया सम्पत्ति अनुभवयायां, अन्तिम जन्मे, छलपोलं प्राप्त याना बिज्यागु सद्वर्मयाभाषी उवी दयमा धका आशीका याःगु जुल । बसपोल प्रत्यक बुध्दं नं बयास्त मनं तुं थें, अथेहे छंगु मनोरथ पुरे जुयमाः धका, थथे आज्ञा जुया बिज्यात-

इच्छितं परित्तं तुय्हं, सब्बमेव समिञ्जतु

पुरेन्तु सब्बे सत्त्वा, चन्दो पणरसो यथा ॥१

इच्छितं परित्तं तुय्हं लिप्पमेव समिञ्जतु ।

पुरेन्तु सब्बे सङ्कप्पा, मणिञ्जोति रसो यथा ॥२

दाता ! छंगु प्रार्थनानुसार छंगु कामना फुक पुरे
ज्वीमाः । गथे पुन्हीसिया चन्द्रमाः पूर्ण जुल ॥ १

छंगु इच्छानुसार प्रार्थना याःगु याकनं सिध्द जुयमाः ।
गथे मणिज्योति प्रकाश पूर्ण जुल, अथे हे छंगु संकल्प फुकं
पुरे ज्वीमाः । २

यथे निपु गाथा नं, दानानुमोदन याना बिज्यात । अले
हानं व तुया रस दान व्यूम्ह श्रद्धावन्त मनूनं, गथे खने
दइगु खः । प्रत्यक बुध्दं अथेहे अधिष्ठान भाना बिज्यासे
आकाशमार्गं गन्ध मादन पवंते बिज्याना, न्याशःहा, प्रत्यक
बुध्दपिन्त नं उगु तुया रस भपका बिज्यात ।

उथाय् व तुया रस दान व्यूम्ह दानरति, वसपोल
प्रत्यक बुध्दयागु प्रातिहार्यं (= ऋद्धि पराक्रम) खना,
अतिकं प्रसन्न जुल । अले व अन दाजुम्ह दुयाय् वन । दाजुम्हं
गन वना बया धका न्यन ?

किजाम्हं धाल- "तु बुँ ई सो वना धका ।

दाजुम्हं- " छु छथें जाम्ह तुबुँ ई वना बया छु याय् ?

तुबुँ ई, वना वसेलि तु छपु वा, निपु ज्वना बयेमाः
धका नं, छं मस्यूला धाल ।

किजाम्ह व खँ न्यना धाल- "दाजु ! जि तु निपु
ज्वना बयागु खः । लैय् छम्ह प्रत्यक बुध्द भिक्षा बिज्यागु
खना, जिगु भाग तु छपुया रस श्रद्धापूर्वक दान बियाःवस-
पोल प्रत्यक बुध्दं भपा बिज्यात । अले हानं दाजु ! छपित
धका हयागु तु छपुया रस नं, प्रत्यक बुध्दयात हे दान बीगु

इच्छा जुल । जि उथाय् यथे विचार याना- "छपित
घका, हयागु तु भागया रस दान बीगु निश्चय याना ।
दाजुं तुया घेवा कासां घेवा बी । पुण्य भाग काःसा, पुण्यया
भाग अनुमोदन याके घका, मतीतया दान बिया बया ।

आः दाजुया छु काय्गु इच्छा दु ? उगु दान
बिया बयागु तु भागया घेवा कया बिज्याय्सां जि बिइ ।
अथवा पुण्यभाग कया बिज्याय्सां बिइ घका किजाम्हेसिनं
दाजुम्हे सितः निवेदन यात ।

अले उथाय् दाजुम्हं बयाके, अथेजूसा किजा ! बसपोल
प्रत्यक बुध्दं, छं तुया रस दान बियाबले छु छु याना बिज्यात
घका ग्यन ?

किजाम्हं कन- "दाजु ! बसपोल प्रत्यक बुध्दं जिगु
तुया रस दान कया त्वना बिज्यात । छपिगु तुया रस दान
कया आकाशं बवया बिज्यासे, गन्धमादन पवंते बिज्यात ।
अन बिज्याना च्वंपि ग्यासम्ह प्रत्यक बुध्द पित नं, उगु
तुया रस प्रदान याना बिज्यात ।

दाजुम्ह- "किजाम्हे सिनं उगु दान बिया, जूगु घटना
खँ कना च्व च्वं हे, मने प्रीति उत्पन्न जुया, म्ह छम्ह
याऊँ से च्वना वोगु प्रीतिया अनुभव याना किजायात घाल
अथे जूसा किजा ! बसपोल प्रत्यक बुध्दं खंका बिज्यागु
धर्मया भागी, जिनं जवी फयमाः घका हर्षपूर्वक पुण्य भाग
प्राप्तया अनुमोदन याना प्रार्थना याःगु जुल !

थुगु प्रकारं अपि दाजु, किजा निम्ह सिनं थःथःगु इच्छानुसार उगु तुया रस दान ब्यगु बखते आशीका यात । किजाम्हं थब तुया रस दान बियागु पुण्यं इवंगु सम्पत्ति प्राप्त याय् फयमाः धका प्रार्थना याःगु जुल ।

दाजुम्हं केवल छगू हे जक प्रार्थना यात अर्हत्पद प्राप्त याये फयमाः धका । थुलि अपि श्रद्धावान् दाजु, किजा निम्हसिया पूर्वकृत पुण्य कर्मया खँ जुल ।

अपि दाजु, किजा निम्हं उगु जीवनया आयुदतलें मनु जीवन हना, अनं सिनाबना दिव्यलोके देवता धाय्का उत्पन्न जुल । अपि छगू बुद्धान्तर तकं देवलोके दानमय पुण्यं दिव्य सुख अनुभव याना च्वन ।

अपि दाजु, किजा, पुण्यवान्पि दिव्यलोके च्वना, च्वं बले हे, मनुष्य लोके बिपश्री सम्यक् सम्बुद्ध उत्पन्न जुया बिज्यात । अपि निम्ह दाजु, किजापि नं, देवलोकं च्युत (= मृत्यु) जुया बया, मनुष्य लोके बन्धुमति नगरे छगू कुलिनगु गृहे, दाजुम्ह दाजु हे धाय्का, किजाम्ह, किजा हे जुया प्रति सन्धि (= गर्भे च्वं बल) । लां पूर्ण जुया जन्म जू बले, अपि निम्हसिया नां-दाजु म्हेसिया 'सेनक', धका नां जुल । किजाम्हेसिया नां- "अपराजित" जुल ।

अपि निम्हं क्रमश ल्याय्म्ह जुयावसैलि, थःगु परिवार पालन पोषण याना, समय बितेयाना च्वंगु बखते, अमिसं न्यने दत- "बुद्धरतनं लोके उत्पन्न" बुद्धरतन लोके उत्पन्न जुब । "धम्म रतनं" 'सङ्घ रतनं' धर्मरतन ब संघरतन नं उत्पन्न जुल धका ।

अले दान व्यु, पुण्यकर्मया, थौं अष्टमो, थौं अमाइ, थौं पुन्ही उपोसथ (= अष्टशील) पालनया, धर्म श्रवण यावा धयागु खँ, धर्मघोषकं याःगु, सः, बन्धुमती नगरे च्वंपिसं धर्म घोषणा शब्दन्यना । महाजनपिसं श्रद्धापूर्वक सुथसिया भोजनादि दान बिया, बन्धु पाखे धर्म श्रवण यावंपि खना, सेनक कुटुम्बीकं न्यन, छिपि गन वनेगु धका ।

वाखं न्यो वंपिसं घाल- 'शास्ता बुद्ध याथाय् धर्मश्रवण याः वनेगु धका । अथे जूसा जि नं वनेमाल धका, अपि श्रोतागणपि नापं तुं वना, परिसदपि न सिथेलाक फय् तुत ।

शास्ता बुद्धं व सेनक कुटुम्बीक याःगु अभिप्राय सीका, आनुपूर्विक कथा कना विज्यात । वं शास्ताया धर्मदेशना न्यना, प्रब्रज्या (= भिक्षु) ज्वीगु उत्साह यात, उथाय् शास्ता बुद्धयाके सेनक प्रब्रज्या ज्वीगु फोन ।

शास्ता नं वयाके थथे धका न्यना विज्यात । अथे जूसा छं न्यनेमापि, सुं थःचित्तिपि दुला ?

दु, शास्ता धया सेनकं लिसः बिल ।

अथे जूसा छं न्यनेमाःपिके न्यना वा धका, शास्ता बुद्धं सेनक यात उजं दयका विज्यात ।

अले सेनक छे वना, वया किजा अपराजितयात घाल-
"किजा ! थ्व कुले गुलि घन सम्पत्ति दुगु खः उगु फुकं छंगु जुल धका घाल ।

-
- ‡ १) दानकथा २) शीलकथा ३) स्वर्गकथा ४) कामदोष कथा
५) निष्कामता कथा ।

उथाय् किजाम्ह अपराजितं - "दाजु ! छपिनि छु
याय्गुले धका न्यन ।

जि, शास्ताबुद्ध याथाय् वना, प्रब्रज्या जू वने धका
घाल ।

प्रिय दाजु । छु धया बिज्यानागु, जि जुलसां, दाजुयात
थये भालपा च्वना- "जन्म दाता मां, सिना वसेलि, मां
समान । अबुसिना वसेलि, अबु समान भालपा च्वनेगु,
दाजु जित प्राप्त जुल । ध्व कीगु कुल, महाभोग सम्पन्न जुया
च्वगु खः ।

छे हे च्वना नं यक्को पुण्य कायं यायेफु । उकिं आमथे-
याना बिज्याय मते धका, किजाम्हं दाजुमहेसित इनाप यात ।

दाजुमह- ' किजा अपराजित ! जि शास्ताया सध्दमं
श्रवण यायेधुन, उगु धर्माचरण पुरे याय्तः छे च्वना
फेगु हे मखु । उकिं जि, भिक्षु जू वने, छ छे च्वं धका
अपराजितयात घाल ।

धुगु प्रकारं सेनक किजामहेसित छेयागु अविभार धन
सम्पत्ति फुकं लःल्हाना, छे तोता । वैराग्य मनं शास्ता-
बुद्धया थाय् वना प्रब्रज्या (= भिक्षु) जुया, उपसम्पदादि
प्राप्तयाना बिज्यात । वसपोल ताकाल मदयेव हे जन्म,
जरा, ब्याधि, मरण दुःख मुक्तगु, निर्मलगु अहत्पद प्राप्त
याना बिज्यात ।

अले किजाम्ह अपराजितं नं, दाजुमहेसिया प्रब्रज्या
जुया बिज्यागुया सत्कार याये धका छगू हत्तातक बिपश्री
सम्यक् सम्बुद्ध प्रमुख, भिक्षु महासंघपित भोजनादि

दानबिया । भिक्षु जुया बिज्याम्ह दाजुयात सादर बन्दना-
याना, धये बिनित यात- "भन्ते ! छलपोलं यःपिनि भव
दुःखं मुक्तगु अवस्था प्राप्तयाना बिज्यात ।

जि, जुलसां न्यागू-पञ्चकाम गुणं (=बिषयं) चिका
चवनेमाख । प्याहाँबया जि प्रन्नज्या ज्वी नं, फुगु मखु ।

उकि दाजु ! जित आः छेँ हे चवना जूसां माय् फुगु,
उत्तमाति उत्तम जुया च्वंगु पवित्रगु पुण्यकार्यं यायगु
आज्ञा जुया बिज्याहुँ घाल ।

बले किजाम्ह अपराजितयातः दाजुम्ह स्थविर भिक्षुं
धया बिज्यात । साधु ! किजा ! छ पण्डित खः । छं
शास्ताबुद्धयात गन्धकुटी विहार दयका व्यु धया बिज्यात ।

किजाम्हं साधु ! धका, सहर्षं पूर्वक स्वीकार यात । बले
विहार दयकेत, जातं जातया भि, भिगु सिल्हेके बिया थाँ
आदि माःगुयात, ताछाय्के बिल । उकीमध्य - छगः थाँ
लुँ पातां भुना । छगः थाँ वह पातां भुना छगः थाँ मणीरत्नं
जरेयाना । यावत् गुलि आवश्यक उपकरण, गन्धकुटी
विहार दयकेत माःगु खः, उपि फुकं रत्नाति रत्नं जरेयाना
तःगुसिधेके बिया । बले वहे सामानं, अपराजित कुटुम्बीकं
गन्धकुटी दयके बिल । उगु गन्धकुटी विहारे सप्तरत्न थुनातःगु
आय्पां पो चिके व्यूगु जुल ।

ब गन्धकुटी दयका च्वं बले हे, बया नां नापं मिले
जह्य भिचाह्य अपराजित धाः म्हः अन वया घाल - "जिनं
एव गन्धकुटी विहार दयके, जितःनं पुण्यदयकेगु थाय
भागव्यु, पाजु ! धका भिचाम्हं निवेदनयात ।

युक्ती दय्के बी मखु, भिचा घका, पाजुम्हं घाल-"
 ध्व बिहार जि मेपिसं दय्के मफैगु कथं असाधारण रूपं
 दय्केगु जुल घका लिसः बिल ।

ब भिचाम्हं तःकोमखि घालनं, पाजुम्हेसिकें बिहार
 दय्केगु पुण्य भागा (थाय्) प्राप्त मजूसैलि अले बहे गन्धकुटी
 दयका च्वंगुया पूर्वपाखे - "कुञ्जर शाला" घयागु दय्के
 मालिका, घका, निश्चययाना, सप्तरत्नमय कुञ्जरशाला दय्के
 बिल । बहे पुण्यवान् व्यक्ति, आः थुम्ह बुद्ध शाक्यमुनिया
 पाखे, भद्रिय नगरे मेण्डक महाजन धायका जन्म जुल ।

पाजुम्ह अपराजित महाजनं दय्कुगु, गन्धकुटी बिहार
 सप्तरत्नमय निर्मित याःगुलि, स्वपाः तःतः पाःगु ऊयानं दुगु
 जुल । उगु बिहारया न्ह्योने पाखे स्वंगू पुखू बालाक प्रकार
 सहित सोभा युक्त उब्बीक, बवेपाखे बप्त्र सख्खादि बल्लाइगु
 कथं दय्के बिया, प्यंगू प्रकारया सुगन्ध लख पुखू जाय्का,
 अले हानं ब पुखूया छ्वाखेलें, अपराजित सेठं न्याता प्रकार
 या स्वामी नं, पिके बिल ।

तथागत सम्यक् सम्बुद्ध गन्धकुटी बिहारे फयतुना
 बिज्याना च्चनिगु बखते, फय्यावेगं स्वामी रेणु फसं ब्वेका,
 यंकिगुलि बसपोल बुद्धया शरीरे लाः बनिगु कथं, रेणुयात
 पनिगु, गन्धकुटीया कुं कुने ब, सिथे, ह्याउँ ह्यासुगु सुवर्ण-
 मय छत् थें च्चकः रेणु पनिगु दय्का तःगु जुल ।

गन्धकुटी या पी च्चकका प्रबालमय गजुथें च्चकं,
 दय्का, बवेः पाखे मणीमय आय्पा पी तथा दय्कातःगु

उगु गन्धकुटी बिहारया श्री शोभा दृश्य, मानो अतिकं सोयहे यइपुसे च्वंक, प्याखँ हुया च्चंम्ह म्हेखाया समान शोभा युक्तगु जुया च्वन ।

उगु गन्धकुटी बिहारया भूमि भाग नं, दयाचदक सप्त-रत्नं बँय् सीके बिया । हानं उकीया छोने फिलाय्थें, बिहारया भूमि सकभनं सप्तरत्न पुलित वेःक गन्धकुटीया परि वेण (= छ्वाखेलं) रत्न लाय्के बिया, परिपूर्णं याःगु जुल

उक्त प्रकारं गन्धकुटी बिहारया निर्माण कार्यं सिधयका, अपराजित महाजनं, दाजुम्ह स्थविर (भिक्षु) या थाय् वना धाल- 'भन्ते! गन्धकुटी बिहार दय्के सिधल । आः दान बियगु- "बुद्ध प्रमुख संघपितः परिभोगयाकेगु, (बिज्याकेगु) अभिलाषा याना च्वना । छलपोलपि बिहारयाना बिज्यायव त्तिनि, तद्धंगु पुण्य दइगु ज्वी घका, प्रार्थनायात ।

वसपोल दाजुम्ह स्थविर भन्ते व, किजाम्ह अपराजित-सेठ निम्ह विपश्री सम्यक् सम्बुद्ध शास्ताया न्ह्योःने बिज्याना - स्थविर भिक्षुं तयागत याके विन्ति याना बिज्यात ।

भन्ते शास्ता ! थ्व कुटुम्बीक गन्धकुटी बिहार दय्के धुंकल । आः परिभोग याकेगु दान बीगु इच्छा याना च्वन घका धाल ।

शास्ता बुद्ध आसनं दना बिज्यासे गन्धकुटी बिहार पाखे बिज्याना, अन थ्यंका उगु गन्धकुटी महाबिहार या छ्वाखेलं भूमि भागे रत्नलाया तःगु लुखाया न्ह्योने दना बिज्यात ।

उथाय् शास्ता बुद्धयात् कुटुम्बीकं दुने विज्याहुं
भन्ते ! धका, निकः स्वकः प्रार्थना यात् ।

शास्ता बुद्धं अनसंदना स्वकःखुसी व अपराजित महाज-
नया, दाजु (स्थविर भिक्षु) यात् स्वया विज्यात् । वसपोल
स्थविरं शास्ता नं, स्वया विज्यागु कारण यात् सीकालि,
किजाम्हेसित माःगु खँ घाल ।

ज्यू भन्ते ! धव रत्नादिया सुरक्षा जिहे माःगु याय् ।
छलपोलपि सुखपूर्वक च्वना विज्याकि । शास्ता बुद्धयात्
धया विज्याहुं धका निवेदन यात् ।

वसपोल स्थविरं किजाया वचन भ्यना, शास्ताबुद्ध
यात् पञ्चाङ्गं वन्दना याना बन्ति याना विज्यात् ।

भन्ते शास्ता! गथे मनुष्यपि सिमाक्वे च्वना, छुं हे
शास्ता मयासे दना बनि । हानं गथे नदि तरे जुया बने
धुंका, डुङ्गा त्वता, त्याग याना बनि । अथे हे छुं विचाः
याना विज्याय् स्वाःक, छलपोलपि च्वना विज्याहुं घाल
धका, शास्ता बुद्ध याके निवेदन याःगु जुल ।

शास्ता बुद्ध उगु गन्धकुटी बिहारे द्वाहां विमज्यासे,
छाय् दना विज्यागु घाःसा तथागतं थये विचार याना
विज्यात् । वसपोल बुद्धपिथाय् सुथ सिया दिवा भोजने
नं, बन्धया समयनं आपालं मनूत वयफू । अमिसं रत्नादि
कया यंकिगु बख्ते, (बुद्ध व शिष्यपिसं रोके याय् फे
मखु हानं परिवेणे उलिमच्छि रत्न छचाखेलं बँय् लाया

तयागु, यतः उपस्थान (=सेवा) याः वः पिसं रत्नादि
यंकल नं यंकेमते धया, निवारण याना विमज्या घाह
घका ।

कुटुम्बीक अपराजितं वसपोल (=बुद्ध व भिक्षुसंघ
पिनिगु प्रति) द्वेष भावतया अपाय (=दुर्गति) गाःमिज्वी
घका, थुगु कारणं वसपोल बुद्ध अथे दना विज्याना च्वंगु
खः ।

व अपराजित महाजनं विगित्यातः- "मन्ते शास्ता!
जि हे रक्षायाना च्वने, छलपोलपि च्वना विज्याहूँ घका,
प्रार्थना यासॅलि-तथागत उगु गन्धकुटी महाविहारे द्वाहाँ
विज्यात ।

कुटुम्बीक अपराजित महाजनं गन्धकुटी महाविहारया
परिवेण छ्वाखेलं माकथं सुरक्षा याहपि पाः तथा, अपि
आरक्षक मनुतयत् घाल- "सो ! पाः च्वपि ! थ्व विहारे
सुनानं लाया तथागु रत्नादि यंकेत लैकूटी बा, घकिचाय
बा, म्हिचाय् तथा जाय्क यंकेत काइबले रोकेया ।

केवल ह्लाति जक रत्न कया यंकल घाःसा, रोके
यायेमते, घका, महाजनं पाः च्वंपित आशा जुल ।

अनंलि श्रद्ध लु अपराजित महाजनं थुगु प्रकारया उदार
त्याग भावनाया घोषणा बन्धुमति शहरे दुने नं थये प्रचार
याका विज्यात । जि गन्धकुटी महाविहारे परिवेनादि
न्हेगु रत्न बैय् लाय्का तथागु दु ।

शास्ता बुद्धया सदमं देशना म्यने धुंका, श्रोतापि
विहारं त्याहाँ वनेगु बखते गरीबपि मनुतयसं निराह्ला

जाय्क रत्न कया यंकुसां ज्यू । सुखीपि मन्तयसं छपाह्ला
जाय्क कया यंकुसां ज्यू घका, सकल नगरवासीपितः नं
न्यंकुगु जुल ।

धुगु प्रकारं अपराजित महाजनं विचार यातकि-गुलि
मन्त विहारे श्रद्धा धर्मश्रवण याय्गु इच्छा तथा वैपि दह ।
हानं श्रद्धा मदूपि मन्त नं धनया लोभं विहारे वना, धर्म
श्रवण याना दुःखं मुक्त जुया वनिपि नं दयफु, घका, । उक्तानु-
रूपं देशवासी जनसमूहपित संग्रह यायेगु विचारं घाःगु
जुया चवन ।

धर्म श्रवणया वःपि मन्तयसं व, महाजनपिसं नं, सूचना
व्यूगु नियमानुसार रत्न कया यंकुगु जुल ।

ह्लापां विहारे लायातःगु रत्नत मन्तयसं यंका फुसेलि,
निकः स्वकः तकनं पुलित, वेःक रत्न लाय्के बिल ।

शास्ता बुद्धया पालि दिका बिज्याइगु थासेलाक
तरगोगु, फांतगु अमूल्यगु मणिरत्न लाया तय् कल ।
श्रद्धालु अपराजित महाजनया ध्व विचार तः वसपोल
तथापत अर्हत सम्यक् सम्बुद्ध उगु थासे बिज्याना च्वनिबले
वसपोलया शरीर सुवर्णं वर्णरश्मि प्रकाशया जः नापं तुं
उगु मणिरत्नया तेजनं नित्तां जः मिलेजूगु ज्योति प्रकाश
स्व स्वं सो वःपि दर्शकपिनि स्वयां तृप्त मजुइगु कथं श्री
सोभां युक्त ज्वी धयागु विचारं अन दकले तरगोगु मणिरत्न
तःगु जुया चवन । उक्तियानिमित्त उगु मणिरत्न, उगु थासे
उगु प्रकारं तथा तःगु जुल ।

बुद्ध दर्शन या: वपिं दर्शक महाजन परिषदपिसं नं
अतृप्तकथं हे वसपोल बुद्धयात आदर गौरव तथा स्वया
चकनिगु जुल ।

छह्यादिने छह्य मिथ्यादृष्टि लोभिह्य ब्रम्हु उगु गन्धकुटी
बिहारे वन । भगवान् बुद्धया पालि ववसं, लायातःगु
आपालं मूल्यवंगु, उगु मणिरत्न कया यंके घका । अले उयाय्
शास्ता बुद्ध यात वन्दना याना त्याहाँ वैपिगु पुचले, व
मिथ्या दृष्टिह्य ब्रम्हुनं द्वाहीं वन । कुटुम्बीक अपराजित
महाजनं व मणिरत्न कया यंके घया वःह्य ब्राम्हणया ताल
बाल, स्वया, थ्व ब्राह्मणं व तग्गोगु मणिरत्न छया यंकि स्वाः
वः घका सीका । अहो ! व मणि छगः कया मयंकुसा ज्यू
घका, चिन्तना याना च्वन ।

व लोभिह्य ब्रम्हुनं, शास्ता बुद्धयात वन्दनायाहायें
ववछुना पालिववे ह्लाः छोया, उगु तग्गोगु मणिरत्न कया
निपा ह्लाः तय् तथा यंकल ।

व मणिरत्न तथातह्य दाता अपराजित महाजनं व
ब्रम्हुनं उगु मणिरत्न यंकुगु खना सहमाय् मफुत ।

उकि अपराजित महाजन धर्म श्रवण याये धुंका, शास्ता
बुद्ध या न्ह्योःने वना, - "भस्ते भगवान् ! जि स्वकः तरुनं
गन्धकुटी बिहार या परिवेण (= छचाखेलं) पुलित, पुलित
वेक, सप्तरत्न लाया तथा, उगु सप्तरत्न कया यंकुपिनिगुप्रति
जिके द्वेषभाव छुं मदु मणिरत्न यंकुपि खना जिगु चित्त
फन फन श्रद्धां थाय् कया प्रसन्न जुल । तर थौं धाःसा जित

थये जुल अहो ! व ब्राह्मणं तरगीगु मणिरत्नया न्ह्योःने वना,
उगु मणिरत्न छगः मकासाज्यू घका ।

ऊन् दकय् गुगु मणि मकासा ज्यू घका मने तै चवना,
उगु हे मणिरत्न व व्रम्हुनं कया यंकुवले जिगु चित्त प्रसन्न याना
चने मफुत घका, शास्तायाके बिन्ति यात ।

बुध्द भगवानं अपराजित महाजनया खँ न्यना, घया
बिज्यात । मखुला उपासक ! घःके च्वंगु बिना इच्छां मेऽपसं
कया यके मफैगुनं ज्वीफु घका । माःगु ओबाद बिया,
आशिका यायेगु आज्ञा दयका बिज्यात ।

अले व अपराजितसेठं शास्ता बुध्दं घया बिज्यागु
आज्ञानुसार चवना, शास्ताबुध्दयात बन्दनायाना थये
बिन्तियात— “मःते ! धनिनिसें जिके च्वंगु सुका छपूतकन
जिगु इच्छाया बिबुध्दे सलंशः जुजुपि, वा, खुं तय्स जूसां
सुनानं जिके च्वंगु घयागु कयायंकेगु समर्थं मदय्माः
हानं अगिनं नं जिगू छं नाश मयाइगु ज्वीमाः । लख
न च्वीका यके मफय्मा घका प्रार्थना याःगु जुल ।

सम्यक् सम्बुद्धं वयात थये घया बिज्यात— “उपासक !
छं प्रार्थनायाःयें छंगु आशिका पुरेज्वीमाः घका, अनुमो-
दन याना बिज्यात ।

व अपराजित महाजनं उगु गग्घकुटो बिहारया
महोत्सव याना बुध्द प्रमुख संघर्षित दोल्हपा बीगुया
निर्ति भगवान् विपश्री बुध्द प्रमुख स्त्री च्यादोल भिक्षुपि
उगु बिहारे बिज्याका गुलातक महादान श्रद्धापूर्वक भोजन
दान बिल । अन्तिम दिन खुनू बुध्द प्रमुख सकल भिक्षु

संघर्षित त्रिचीवर प्रदान याःगु जुल । उगुचीवर दान
व्यूगुलि, बवकालिपित दान व्यूगु हे दोःछि मुत्य
वंगु जुया च्वन ।

व अपराजित महाजनं थुगु प्रकारं, थःगु जीवनदत्तले
श्रद्धापूर्वक महादान पुण्यकार्ययाना बिज्यासे अनं मृत्युजुया
वना देवलोके उत्पन्न जुया बिज्यात ।

उक्तानुरूप पुण्य फलया प्रभावं उलिमछि समयतक,
देवलोके व मनुष्यलोके जन्मकया सुखफल अनुभव यायां,
आः थुम्ह शाक्यासिंह बुद्धयापाले, दिव्यलोक राजगृह
नगरे छगू महाजन कुले प्रतिसन्धि कया (= गर्भे च्व वया)
गुलास्यातक भाया गर्भे च्वना व जन्म जू खुनू उगु बखते,
राजगृह नगरे दया चक्क सशस्त्र फुकं तेजं प्रकाशमान्
जुल । वथे हे सकल शहर बासि मनुष्यपिसं म्ह्यु तिया
तःगु तिसा नाप तेजं खया प्रकाश जूथे चक्क उगु तेजया
प्रभाव कः कः धाय्क तलके जूगु जुल ।

हानं थुगु प्रकार राजगृहनगर छगूलि हे व युपवानम्ह
बालक जन्म जूगु इले. तेज कःकः धाय्क प्रकाशमान् जुल ।

अले द्योः तुइ धु का, व सेठ कुलया महाजन व बालक
या अबु उखुनू सुये न्हापन राज उपस्थान यायेत राजदरबारे
वन

अले उथाय् व महाजनयाके जुजुं न्यन ।

महाजन ! थो जुलसां दया चक्क सशस्त्रादि फुकं तेज प्रकाश
जुल । शहर छगूलि प्रकाशमान् जुया च्वन थुकिया कारण
छंस्यला ? महाजन धका खे छुत ।

महाजन - स्मू महाराज घका लिसः बिल ।

जुजु - महाजन छुक्रिया कारणं अये जूगु ?

महाजन - महाराज ! जिगु छेँ थौं चान्हे छपिनि दास
जन्म जूगुलि घका उत्तर बिया, व जन्म
जूम्ह पुण्यवान् बालकया पुण्यतेज हे अये जूगु
सः घका निवेदन यात ।

जुजु-- ए जूसा व मचा खुँ ज्वीम्हलाकि छु ?

महाजन-मखु महाराज ! व पुण्यवान् प्राणि सः याना वःगु
पुण्याधिकार दुहा घासांज्यू ।

जुजु- अये जूसा छं व मचायात बालाक पालन पोषण
यायेमाः थव मूल्य, व बालकयात दुरुया निति घया
न्हि दोछि दाया हिसाव दुरुया खर्च ब्यूगु जुल ।

अनंलि व जन्म जूहा बालकया जंकुयाना नां तःबले, व
बू खुनु राजगृहया नगर छगूलि, छगूहे ज्योति प्रकाश जूगु
जुयानिति, उहा बालकया नां - "जोतिय" घका नामकरण
यात ।

व बालक क्रमश ल्याय्हा जुया वसेलि छेँ दयकेया निति
भूमिभाग म्हुइके ब्यू बले, देवराजइन्द्रया भवन वःगु स्वभाव
जुया केन । उघाय् देवेन्द्रं बिचाःयाना स्वत थव छुक्रिया हेतुं
थये जूगु घका कारण सीका खंका बिज्यात मनुष्यलोके
पुण्यवान् व्यक्ति जोतिय महाजनयात छेँ दयकेत सना व्वन
वैगु सीका बिज्यासे शक्रं थये बिचाः यात - ' न थव जोतिय
मनुष्य मनुतयसं दयकुगु छेँ व्वनिहा सः, उकि आःजि अन

वनेमाल धका, सिंकमिया भेषकया अन वना, अंसिके ध्यन-
 "छु याना च्वनागु धका ।

ज्या याना च्वंसिसं घाल- "जोतिय महाजन वात छे"
 दय्केया निति थाय्या प्रबन्ध याना च्वना धका ।

ए भाजुपि ! छिमिसं ध्व ज्या याय्मते, छायाघासा, न
 व जोतियसेठ, छिमिसं दय्किगु छे" च्वनिहा लः धका ।

व सिंकमिया भेषं बोःहा कःमि उगु थासे
 "सोलसकरिसमन्त" निसपि मयाक भूमि प्रदेशस्वया विज्यात ।
 उगु भूमि भाग देवेन्द्रया प्रभावं उगु हे क्षणे कशिण मण्डल
 समान माथात्रंगु थाय् जुल ।

हानं व हे थासे पृथ्वी तज्ज्याना सप्तरत्नमय न्हेसजागु
 प्रासाद (= छे) प्याहाँ वयमाः धका, भेषधारी देवराज इन्द्रं
 चिन्तनायाना स्वया विज्यात । देवभ्राष्ट्रिया प्रभावं उगुहे मुहूर्ते
 प्रासाद उत्पन्न जुल ।

अथे हे हानं मेगु ध्व प्रासादयात चाः उयक छचासैलं
 सप्तरत्नमय न्हेगु पःला उत्पन्न जुया वयमाः धका, चिन्तना
 याना स्वया विज्यात । उजागु हे रत्नमय पःला प्याहाँ वल ।
 अनलि-उकिया थाय् थासे कल्पवृक्ष उत्पन्न जुयमाः प्रासादया
 प्येरि प्यकुने प्यंषः घनघडा उत्पन्न जुयमाः धका, चिन्तना
 याना स्वया विज्यात । उक्तानुरूपं फुक वसपोल भेषधारी
 देवराज इन्द्र (= सिंकमि) चिन्तनायाना विज्यार्थे अथे हे
 दया वःगु जुल ।

उगु धनघडा मध्य-छगः छगू योजन (= प्यक्वे) प्रमाण तगोगु जुया च्वन । छगः स्वंगू गावुत प्रमाणगु, छगः बागु योजन प्रमाणगु, छगः गावुत प्रमाणगु जुया च्वन ।

बोधिसत्व सिद्धार्थयात उत्पन्न जूगु धनघडाया म्हुतु प्वाः प्रमाणगु उक्त धनघडा जुया च्वन । क्वेः पाखे पृथ्वी दुने ध्यंकः दुगु जुल ।

जोतिय महाजन यात उत्पन्न जुगु धनघडाया म्हुतुया प्रमाण कनामत । फुक्क म्हुतु चाःगु तालगोः थें परिपूर्ण जुया च्वंगु घडात उत्पन्न जूगु जुल ।

वहे प्रासादया प्यरि प्यकुने तरुणताल वृक्ष समानगु प्यमा सुवर्णमय तुमा नं उत्पन्न जुया बल । उक्किया हः मणिमय जुया च्वन । सुवर्णमय औ औ दुगु जुया च्वन । उक्त फुकं अथे दया वःगु हेतु पुण्यवान्या पूर्वकृत पुण्य कर्मया फल केनेया- निति उगु प्रकारं उत्पन्न जूगु जुल ।

उगु प्रासाद दध्वीलाका न्हेबः पःखा दुगु, पःखाया लुखा ध्वाखाय् म्हेम्ह यक्षपि आरक्षाय निति पाः च्बो बल । (१) म्हापांयागु लुखाय् पाः च्वम्ह यमक चोली धयाम्ह यक्ष थःगु परिवार दोछ्मम्ह यक्षपि नापं व प्रसाद आरक्षा यायेत पाः च्वंगु जुल ।

(२) निगूगु पःखाया लुखाय्-“उप्पली” धयाम्ह यक्ष, थःगु निदोल परिवार यक्षपि आरक्षा नापं प्रासाद आरक्षा यायेत पाः च्वन ।

(३) स्वंगूगु पःखाया लुखाय्-“बजिर” धयाम्ह यक्ष थःगु स्वदोल परिवार यक्षपि नापं आरक्षाय येत पाः च्वन ।

(४) प्यंगुगु पःस्त्राय लुक्त्राय्-“वजिर बाहु” धयाम्ह यक्ष थःगु प्यदोल परिवार यक्षपि नापं उगु छे भारक्षा यायेत पाः चवन ।

(५) न्यागुगु पःस्त्राय लुक्त्राय्+ “सकटो” धयाम्ह यक्ष थःगु प्यादोल परिवार यक्षपि नापं उगु महल भारक्षा यायेत पाः चवन ।

(६) खुगुगु पःस्त्राय लुक्त्राय् - “कटत्तो” धयाम्ह यक्ष थःगु खुदोल परिवार यक्षपि नापं उगु गृह भारक्षा यायेत पाः चवन ।

(७) न्हेगुगु पःस्त्राय लुक्त्राय्-“दिसामुल्ल” धयाम्ह यक्ष थःगु न्हेदोल परिवार यक्षपि नापं उगु प्रासादया दुने व पिने नं, थाय् थासे वनात्तुक सुरक्षाया निति यक्षपि पाः चवना च्वंगु जुल ।

जोतिय महाजनयात्त उक्त प्रकारं सप्तरत्नमय न्हेतः जाःगु प्रासाद (=छे) उत्पन्न जुल । वथे हे न्हेगु प्रकार (=पःस्त्राय), न्हेगु लुक्त्रायया कोठा व, प्यंगः निधिकुम्भ (=धनघडा) उत्पन्न जुल, धाःगु समाचार ग्यना, बिम्बिसार महाराजं महाजन पदयाःगु छत्र छवया हल ।

व जोतिय महाजनयात्त श्रेष्ठीपद, जुजुयापाखें प्राप्त जुल बले जोतिय महाजन धयागु नां प्रख्यान्त जुल ।

व जोतिय महाजन नापं ह्यापा पुण्य कर्मयाना वः ह्य स्त्री उत्तर कुरु धयागु थासे जन्म जुया च्वंगु जुल । बले व

मिसायात देवतापिसं उत्तरं कुरुं हंवा, जोत्तिय महाजनया प्रासाद (मृह) या, श्रीकोठाय् बिज्याकुगु जुल ।

व लक्षणं परिपूर्णं जुया बिज्याह्य मिसा वः बले, जाकि दाय्गु थल छगः व स्वंगः जोतिरत्न (तेजप्याही वैगु लोहं) ज्वना वःगु दु । व मिसा (लक्ष्मी) या जीवन दतले व हे जाकियागु थलं भोजन प्राप्त ज्वीगु जुया च्वन ।

यदि व पुण्यवान् ह्य मिसाया, मेपित नं माल धका, सर्लशः गाडी जाकि जाय्केगु इच्छा जुल धाःसा, व मिसां उगु दाय्गु थल जाकि दाना बी बले, व थले हानं गथे दाना तः बले जाःगु खः, प्वंका तै बने वा जाकि बी धुं कानं, अथेहे व थल जाभ्या च्वनिगु जुया च्वन ।

भोजन ध्वी बले जासि थले पुसां तोपुया, पुसाद्योने वं ज्वना वःगु जोतिरत्न (लोहं) जासिपुसाय् तैगु बखते—
“व जोतिरत्न उबले च्यानावया भोजन बुयि व, ज्योतिरत्नया प्रज्वलित मिं सिना वनिगु जुल ।

उगु हे प्रकारया संकेत व्यूगु लक्षणया स्वभावं व मिसां भोजन बुत धका सीका काइगु जुया च्वन । अथे हे मेमेगु सूप व्यञ्जनादि (तरकारी) दय्कीबलेनं उक्त प्रकारं सीका काइगु जुल ।

व पुण्यवान् ह्य मिसां उगु जोतिरत्नया प्रज्वलित ज्योति भोजनादिया आहार वस्तु दयका बिज्याइगु । हानं मेगु छुं आलोक (मत) या जःले च्वनेम्बाक उगु मणिरत्नया तेज

प्रकाश जूगुली हे एक च्वन्निहा जुया च्वन । उकि व मियागु
वा मतयागु तेज राफ छुं हे स्यूगु मखु ।

जोतिय महाजनया जुलसां थुगु प्रकारया सम्पत्ति
परिपूर्ण जूहा घका, सकल जम्बुद्वीपे प्रख्यान्त जुल ।

अले महाजनपि रुथ आदि च्वना, जोतिय महाजन
दर्शनार्थ व अनयात् प्रास्त जूगु प्रासाद, ऐश्वर्य आदि स्वयत्तः
आपालं जनपि व महाजनया छे वंगु जुया च्वन ।

जोतिय महाजनं अपि वोःपि अतिथि महाजनपित
उत्तर कुर्याःगु जाकिया भोजन थ्रीके बिया भोजन याके
बोगु जुल । वःपि महाजनपितः जोतिय महाजनं अमितः
वचन बिइ—“कल्पवृक्षे (सिमाय्) च्वंगु वस्त्रादि, माःमाःगु
का, तिसादि अलकार वस्तु नं माःमाःपित कयायंकि घका
घाइगु जुया च्वन ।

हानं जोतिय महाजनं स्वंगु गाउत प्रमाणगु घन घडाया
म्हुतु चाय्के बिया जीविकाया निति मावव घन कयायंकि
घका आज्ञा बोगु जुल । थुगु हे प्रकारं सकल जम्बुद्वीप-
वासि मनुत वया घन कया यंकलं नं, उगु घन घडाय् ओछि
मात्रनं घन पाजूगु मखु ।

थ्व उक्त प्रकारया प्रासाद, भत्रभोग सम्पत्ति ऐश्वर्य
जोतिय महाजनयात् परिपूर्ण जूगु हेतु, ह्यापा पूर्वकाले
विपश्चे सम्यक् सम्बुद्धयाःगु पाले, बसपेल तथागतयात
गम्भकुटी महाविहार दय्काबिया, परिवेण छ्वाखेलं फिलाय्
थे मणिरत्न लाया, श्रद्धापूर्वक पुण्यकर्म यासावःगु पुण्यफलवा

प्रभावं वसपोल जोतिय महाजनयात आःथुगु जम्मे उक्त प्रकारया भवभोग सम्पत्ति परिपूर्णं जुगु खः ।

थुगु हे प्रकारं दर्शक महाजनपिसं वस्त्र, अलंकार तिसादि व घन सम्पत्ति थःथःगु इच्छानुसार कयायंका च्वंगु बलते राजगृहया महाराज बिम्बिसारयानं, जोतिय महाजन यागु प्रासाद वंभव स्वःवनेगु इच्छायाना बिज्यात ।

तर महाजन समुहपि जोतियसेठयात दर्शन यायतः वयावं च्वंगुलि समय प्राप्त मजुया च्वन । लिपा वःपि दर्शकपिनि थःथःगु इच्छानुसार वस्त्र, अलंकारादि, घन, ज्वनावपि मनूत कम जुया वंसेलि उथाय महाराज बिम्बिसारं जोतिय महाजनया अबुयात घाल—“छंथाय् याःगु प्रासाद स्वः वनेगु इच्छा जुया च्वन घका ।

अले व महाजनं—ज्यू महाराज ! बिज्याहुँ घका, लिसः बिया, थः वना काय्हा जोतिययात घाल—“पुत्र! छंगु प्रासाद (छेँ) स्वेगु इच्छां जुजु बिज्याना च्वन । “ज्यू अबु! जुजु बिज्यासांज्यू घं बिज्याहुँ” ।

अले व महाजनं जुजुयात निवेदनयात महाराज बिम्बिसार आपालं परिवारसह पुण्यवाम् जोतिय महाजनया प्रासाद दुथाय् बिज्याकल ।

ह्लापांगु पःखाया मूलुखा (— स्वाखा) या कोठाय् बं पुना सुघर सफाइ याना कविगः घू, बां छोइहा दासि, जुजुयात गौरव तथा थः ह्लाः बिल ।

उषाय् महाराज बिम्बिसारया मती जुल, थ्व मिसा
जोतिय महाजनया स्त्री ज्वी घका । जुजु लज्जया चा, चां व
मय्जुया बोहले ह्लाः तै बिमज्या ।

थुगु हे प्रकारं जुजुं मेमेगु दुने च्वंगु पःखाया लुखाय्
व कोठाय् सुचु कुचु याइपि दासीतय्तः, न जोतिय महा-
जनया स्त्रीपि ज्वी घका, विचारयाना, अपि स्वागतयाः
पि स्त्रीपिनिगु बोहले ह्लाःतया बिमज्यागु जुल ।

अले प्रासादया थाय् महाराज बिम्बिसार ध्योसेंलि,
जोतिय महाजन वया जुजुयात स्वागतपूर्वक नमस्कार यात ।

उषाय् थः ल्यूने च्वना सेठजुं, जुजुयात न्ह्योःने
बिज्याहुँ, महाराज घका व्वना यंकल ।

जुजुयात थथे जुल—“व मणिरत्नया बँय् सोःबले, व्वे
व्वे थ्यंकः खने दुबले, तसकं गां वगु प्रपातया दृश्ये खना
दनालि, महाराजं उषाय् सोचेयात, थ्व जोतिय महाजनं,
जितः गाले व्वफाय्त म्हुयातःगु गाः ला छु? घका, विचायाना,
उगु मणियागु पृथ्वी ले, महाराज बिम्बिसारं पला ह्लोना
तय्गु इच्छायाना बिमज्यासे दिबा च्वना बिज्यात ।

जोतिय महाजनं जुजुयात घाल—“महाराज! थ्व गाः
वंगु प्रपात मखु घया, जिगु ल्यूल्यू बिज्याहुँ घका सेठजु न्ह्योः
न्ह्योः वंगु जुल ।

बिम्बिसार जुजु नं, जोतिय महाजन नाप, नाप,
पलाछिना वना व्वं निसें महाजनया प्रासाद (= छेँ) स्वका

जुल । उथाय अजातशत्रु राजकुमार नं, अबुह्ये सिया पतिचा ज्वना, उगु प्रासाद स्वया व वं चिन्तना यात- "अहो ! अन्धबाल जिह्वा अबु" महाजन धयाह्यसिया थपाय् धंगु सप्तरत्नमय प्रासादे च्वनिगु । थ्व जिह्वा अबु जुजु जुयानं सिंयाःगु छे च्वना च्वनिगु ।"

जि लिपा जुजु ज्वीगु बखते, थ्व महाजनयातः थुगु प्रासादे च्वके बी मखु धका अजातशत्रु राजकुमारं मती तःगु जुल ।

महाराज बिम्बिसार तले थाँ वना स्व स्वँ दकले च्वे च्वंगु तलय् थ्यंगु बखते, सुथसिया भोजन याय्गु समय जुल ।

महाराजं जोतिय महाजनयात सःता धाल-'महासेठ भोजन थन हे याय् मालि धका ।

जि स्यू महाराज! छपित थन हे भोजन याकेगु, तयार याके बियागु दु धया बिन्ति यात ।

अले महाराज बिम्बिसार फिखुता सुगन्ध युक्तगु लखं मोल्हुया, जोतिय महाजन फय्तुइगु सप्तरत्नमय मण्डपे बिज्याना, महासेठ च्वनिगु पल्लके फय्तुना बिज्यात ।

अनलि जुजुयात ह्लाःसिलेमु लः बिया लक्ष मू वंगु सुर्वणयाःगु थोमाय्, स्वये हे यैपुसे, तुइसे, च्वंगु मधुरगु खीर ताना, जुजुया न्ह्योःने तया बिल । महाराज बिम्बिसारं वहे भोजन ज्वी भापा नय्गु सुरुधात ।

महाजनं घाल-“महाराज ! आम भोजन मखु, भोजन घुंका, मपिगु मधुरगु खीर सः घयालि । हानं मेगु लुंवा दीमाय् भोजनं तानाहया, उगु घेमा, ह्हीने तथा बिल । व भोजन नं भपा बिज्यात । अले हानं लुमुल्लुमु घागु सुमधुरगु खीर क्वाः, क्वाः, नय्गु साना, सुख अनुभव उवीगु जुया च्चन ।

एकि जुजुं उगु मधुरगु खीर न नं प्रमाण मसीक नयाव च्चन । उथाय् जुजुयसः, महाजनं विन्तियात ।

महाराज ! याका बिज्याहूँ, आमलि भपा बिज्यागुहे थिक जुज । आमलि अप्पोः नल घाःसा पचेयाय् फं मखु घका निवेदन यात ।

जुजुं महाजनयसत थथे घाल-“छु गृहपति! थःगु भोजन तद्धंका खँल्लानागुला ?

मखु महाराज! थव जिमित्त तद्धंगु भोजन । थव जिगु छेँ सकसित नं ज्या याइपित व बल्लापित नं, थव हे भोजन, थव हे व्यञ्जन (= तरकारी) सः ।

अथे जूसां जि अपयस खना गया । छाय् घाःसा- “यदि महाराजया थव भोजन भपा बिज्याना, छपिनि अपचं म्हँ ऊयांतुया, आलस्यभाव जक जुया च्चंसां, हागा जुजुं महाजनया गृहे भोजन नया बल । महाजन छुं जक याना हल ला घका, मनूतय्सं, खँल्लाइ घयागु जित भय दु, महाराज! घका घाल ।

अथे जूसा थव भोजन गात यंकि लः हकि घका, जुजुया भोजन नय् सिधय्का बिज्यात । अले मेपि सकल अन वया

चर्विं राजपरिषदपिसं: नं, उगु भोजन या:गु जुल । जुजुं
उथाय सुख: कुशल खँल्लाना फय्तुना बिज्यासे, जोतिय
महाजन यात सम्बोधन याना न्यन - "छु थ्व छेँ महाजनया
भार्या महुला ? धका ।

दु, महाराज धका सेठं लिस: बिल ।

गन दु धका, महाराज बिम्बिसारं हानं न्यन ।

श्री गर्भे (=अलंकृतगु कोठाय्) फय्तुना च्वन, महा-
राजया थन जागमन वं मस्यू धका धाल ।

महाराज ! छपि छुंभतिचा ह्ये थ्याक्क सुथे हे
राजपरिषद सह थन बिज्यात । उकिं व महाराज बिज्यात
धका स्यूगु हे मखुनि धया । अनंलि जोतिय महाजनं
बिचायात महाराज, जिह्य श्रीमति सतूलकाया स्वेगु इच्छा
याना बिज्यात धका सीका । थ:ह्य भार्या च्वना च्वेँ थाय्
न्योने वना- 'जुजु थया च्वन, छु छं जुजु स्वे म्वा:ला
धका, धाल ।

व महाजननी नं, फय्तुनातुं, सु थ्व पति देव ! धका
न्यन । जुजु धयाह्य का, धया महाजनं धाल ।

जुजु धयाह्य कोसं हनेमा:ह्य- "इस्सरो" (=मालिक)
ख:, धा:बले, पुण्यवान् साहुनीया मने ल: ल: मधाम थें
च्वंक, मम:दु पहल धा:गु खँ थ्वीका ।

सेठनीनं धाल- "कोसं पुण्य बांलाक याना मवयाला
छु थें ?, उकिं कोसं माने याय् मा:म्ह जुजु दुगु ज्वी धया ।
महाजननी नं सोचे यात- "अश्रद्धां पुण्यकर्मयाना वयागु

जुलथें, कीतः माने याय् म्वाकः श्री सम्पत्ति प्राप्त मजूसे
 मेपिनिगु अधिकार दु थाय् कीपि उत्पन्न जुल । अवश्यमेव
 कीसं अश्रद्धां दान विया वयागु जुल ज्वीमाः । उकियागु
 फलहे, थथे जुल ज्वी धयालि, महाजननी नं, थःम्ह स्वामी
 जोतिय महाजन याके न्यन- “स्वामी ! आःजि छु याय
 माल धका ।

सेठजुं धाल-“जुजु यात पंखां गाय्के माः भद्रे ।
 धाल ।

अले साहुनी नं थःगु पखा ज्वना वया, महाराज
 बिम्बिसार यात पंखां गाय्का च्व च्वं जुजु यागु वस्त्रगन्धं
 मिखायात मछिक फसं कल । उकि महाजननीया मिखां
 खोवि धाःन्ह्याना वल ।

ब साहुनीया मिखां खोवि वोगु खना, जुजुं महाजन
 यात धाल ।

महाश्रेष्ठ ! मिसा धयापि, अल्प बुद्धिपि खः । जुजुं
 जिह्वा स्वामि यागु सम्पत्ति हरण याना काइला, धयागु भयं
 साहुनी ख्वःगु ज्वीमा धया ।

जुजुं धाल-‘महाजन ! छंम्ह जाहानयात आश्वासन
 व्यु-जितः छिमिगु सम्पत्ति माःगु मदु धका ।

महाजनं-महाराज ! अथे भापा, जिम्ह भार्या खोगु
 मखु धाल ।

जुजुं-अथे मखुसा छाय् खोगुले ?

महाजनं- महाराज ! छपिनि पुना वःगु वस्त्रया गन्धं,
जिह्वा स्त्रीया मिखाय् पालुसे च्वक फसंकल । उक्ति बया
मिखां ह्वोत्रि वःगु खः घया जुजु यात निवेदन यात ।

श्व जिह्वा भार्या जुलसां मत यागु तेज वा मियागु
तेज सोय म्वाःक, मणियागु आलोके (=जःले) हे च्वना,
नइगु व च्वनिगु, द्यनिगु, जुया निति । महाराज ! छपि
जुलसां मत्तयागु तेजे द्यना बिज्याइगु ज्वीमाः घका घाल ।

जुजुं- खः महाजन घका घाल ।

अथे जूसा महाराज ! र्थी निसें मणियागु तेजे फ्यतुना
बिज्याहुँ घया तगोगु फांत थें च्वंगु, मू तय् मफुगु मणिरत्न
छगः जोतिय महाजनं महाराज बिम्बिसारयात ब्यूगु जुल ।

जुजुं सेठया प्रासाद (=छेँ) स्वया, महाघन सम्पत्ति
दुह्य जोतिय महाजन खः घका बिदा कया त्याहाँ बिज्यात ।

श्व थनतक जोतिय महाजनया उत्पत्ति जुल ।

(पूजा-फलया प्रतीक)

जटिल महाजन

वाराणसि देशे छद्म महाजनया, म्हाय्मचा अतिकं रूप बांलाह्य दुगु जुल । व म्हाय्मचा जुलसां फिंयादं फिखुदं दुगु बखते वयात हेरविचाः याइह्य, छद्म दासीतया बिल । अले मां वीपिनि मतितानां म्हाय्मचाया सुरक्षाया नितिं थःगु न्हेत जाःगु प्रासाद (=छे) या दकले च्वे च्वंगुतले, श्रीगर्भं (अलंकार श्रीशोभां बांलागु कोठाय्) तयातःगु जुया च्वन ।

व म्हाय्मचा छन्दुया दिने ऊयाखापा चाय्का पिने पाखे स्वया च्वंहायातः आकाशमार्गं वना च्वंहा छद्म विद्याधरं (=देवतां) खना उत्पन्न जूगु स्नेहभावं विद्याधर व हे ऊयालं द्वाहाँ वना व म्हाय्मचा नापं सहवास याःगु जुल ।

व म्हाय्मचा व विद्याधर नाप सहवास जूगुलि ताकाल मदयवं हे गर्भवती जुल । अनलि व महाजनया म्हाय्मचा अथे गर्भवती जूगु खना वयात हेरविचार याना च्वह्य दासीं न्यन- "मय्जु ! छं गथे गर्भवती जूगु धका । जुल खः, थ्व सुयात धाय्मते धका साहुया म्हाय्मचां धाल

व महाजनया म्हाय्मचां धाःथें, दासिनी ग्याना सुयातं मध्मसे सुमुक च्वं च्वन । व सेठया म्हाय्मचां फिला दय्का

कायमचा बुधि कले । अले ऋगु थल धगः हया उगु थले
 व ह्याउंमचायात, ध्यनातया, व थलया पुसपाः तयालि
 वया द्योने इवीमाः, इवीनिं तोपुइकतया दासीयात सःता
 धाल-‘ थ्व छेँ ने तया यंका गंगाजिइ वां छोया वा । सुनानं
 आम छु घया न्योःसा-“जिमि साहुनी नानि गंगाजिइ यात
 बलिकर्म (= पूजा) याःगु घा घका दासियात आज्ञाबिल । व
 दासि घया छोर्ये अथे हे-याना व इवी थल गंगाजिइ वां
 छोया वोगु जुल ।

उगु गंगाजिइ, कवे पाखे निहा मिसात मोल्हया च्वपिसं
 उगु ऋगु थल, लखं च्चीके हःगु खनाः छहासं जित व थल
 धाल मेहासं अथे जूसा व थले दुने छु दु व जित जुल घका
 निहासियां खँ मिले जुल । व च्चीकः हःगु थल इहोने थ्यंकः
 वो बले अमिसं उगु थल लाना कया खुसिया सीथेतया थल
 चाय्का सोबले उकी ह्याउंमचा खना छहासं थल जित
 घयागु जूयानिति मचा जिहा हे ज्वाी धाल । मेहासं गुगु थले
 दुने च्वंगु जित घयागु खः उकि थ्व मचा जिहाज्वाी घका
 धाल ।

अपि निहा मिसातम्या व ह्याउंमचा काय्गु विषय
 त्वापु जुया न्यायालय बन । अमि जूगु घटना खँ फुकं
 न्यायालय बना, निवेदन यात । अपि मिसापिनिगु उगु खँ
 न्यना मंत्रीपिसं नं न्याय याय् मफुगु जुयानिति जुजुया थाय्
 अपि मिसात निम्ह बना थः थःगु खँ विन्तियात ।

जुजु अमिगु खँ न्यना-‘ न्यायोचित्त घया बिज्यात-
 ‘छं मचाका, घका थले च्वंगुकाय् घाहासित आज्ञा जुल ।

मेम्हेसित छं थल का घका, निर्णय याना अमिगु त्वापु मिलेयाना बिल ।

गुम्हेसित व मचा प्राप्त जुल । व महाकच्चायन, स्थविर (=भिक्षु) या, उपस्थाइका उपासिका जुया च्वन । उकियानिति व श्रद्दालु उपासिकां व बालकयात पालन पोषण याना वसपोल महाकच्चायन स्थविर या थाय् प्रब्रज्यायाके घका बालाक लहिना तःगु जुल ।

व बालक जन्म जू खूनू गर्भमलयात सिला मतःगु जुया निति छेने च्वगु सँ फुकं जँ चिना च्वन । उकिं व मचाया नां—“जटिल” घका हे नां छुत ।

अले लिपा व मचा न्याइयुं वने सया जुया च्वंबले छन्हू कच्चायन महास्थविर उगु छेँ भिक्षा बिज्यात । उपासिकां स्थविर भन्तेयात गृहे फय्तुका भोजन प्रदान यात ।

वसपोल स्थविर भन्ते नं व मचायात खना— “छु उपासिका छंतः काय्मचा छहा दतला घका न्यना बिज्यात ।

खः भन्ते ! थ्व बालक छलपोलया थाय् प्रब्रज्या याय् घका पालन, पोषण यानातया । उकिं प्रब्रज्यायाना बिज्याहुँ भन्ते !, थ्व मचायात घका उपासिकां मचा लःह्लाना बिल ।

स्थविरं ज्यू उपासिका घया—“व जटिल मचायात लँय् व्वनायंका च्व च्वं, वसपोल स्थविर भिक्षु बिचायात ।

“थ्व मचाया छुं उजागु भाग्य दुना ?, गृहस्थिया सम्पत्ति अनुभव याय्गु सौभाग्य पुण्यकर्म घका । व वाक्कि

जटिलया भाग्य बारे स्थविरं विचारयाना व वं महापुष्क-
वान् हा मचा खः, उकिं थ्व बालक लिपा महासम्पत्ति उपभोग
याइहा ज्वी धका सीका बिज्यात ।

आः थ्व मचा हे तिनि, ज्ञान नं थयें थ्वया दुगु
मखुनि घया स्थविरं चिन्तनायाना बिज्यासे व जटिल
मचायात व्वना तक्षशिला घंगु शहरे इहा उपासकया
छेँ बिज्यात ।

अन थयंका व छेँ च्वंहा श्रद्धालु उपासकं स्थविरयात
वन्दनायाना स्वागत याःबले, व जटिल मचायात खना घाल ।

भन्ते ? छपितः बालक इहा प्राप्त जुलला धका थ्यन ।

खः उपासक थ्व मचा प्रब्रज्या ज्वीहा । उकिं आः
बालक हे तिनि छेँ थाय्नी लहिनाति घया बिज्यात ।

व उपासक ज्यू हवस् भन्ते ! घया व मचायात थः
काय्मचा समान भालपा हेर बिचारयाना तःगु जुल ।

व उपासकया छेँ जुलसां किनिदें तकया बिक्रियाये
मफया वस्तु यक्को ल्योदया च्वंगु बिबिध सामान दया
च्वन । अले छन्दु व उपासक गामे माल सामान बिक्रि
यायेत चाःह्य, वना, छेँ च्वंगु वस्तु फुकं मीगु थासे पसः
छगू दय्का तयालि व बचाधिक जुया बःह्य जटिलयात
पसले फय्तुका थःके दुगु फुक माल सामानया मू थुकिया
थुलि थुकिया थुलि घया मीगु मूल्य कना बिया थुलितक नं
मी च्यु धका माःगु घया व उपासक छेँ ल्याहाँ वन ।

उखुनूया दिने नगर रक्षक देवतां थःगु देव प्रभावं
मनूतय्त आवश्यक जिइ, मले, मसलातक नं काय्माः पितः
नं, व हे बचाधिकहा जटिल च्वना ब्यापार याना च्वंगु
पसले न्याः वैगु याना बिल ।

व जटिल मचां किनिदँतक थाति च्वना च्वंगु माल
सामान फुकं छुं हे मलयंक बिक्रियाःगु जुल । अले व जटिल
लहिनातहा कुटुम्बिक उपासक वयालि सोबले पसले
छुं छुं हे वस्तु मद्गु खना—“मचा! छं फुक हे माल, सामान
नाश यानाला छु धकान्यन ।

जटिल धाल—“नाश याना मछोया फुकमाल छपिसं
मूतःगु अनुसारं हे दयाचवक माल सामान मो धुन धया ।
थ्व थुक्रियागु दां, थ्व उक्रियागु दां, धा धां फुक वस्तु मिया
प्राप्त जुया च्वंगु मूल्य. कुटुम्बिक उपासकयात बुक्रेयाना बिल ।

व उपासक, व जटिल खना, तसकं प्रसन्नपूर्वक खुसि
जुया धाल—थ्व जटिल अवश्यमेव चान्चुन्हा मनू ज्वी
मखुं थ्व पुण्यवान् खः महानम्ह व्यक्ति ज्वीफु । थ्व जटिल
न्हात्थाय् च्वनानं जीवन हनेफुगु समर्थ दुम्ह ज्वी धका
सीका ।

लिपा व जटिलयात, लहिनातःम्ह उपासकं, थम्हः
वइस प्राप्त जूम्ह म्हाय्मचा, व जटिलयात ल्वेकः क्वाहा
याना ब्युगु जुल । अले जिचाभाजु जूम्ह जटिलयात
छेँ दय्का ब्यु धका । छेँ दय्के सःपिं मनुतय्त ज्याय्
लगे यात ।

छेँ दयके सिधेका जटिलयात घाल-“आ-छिमिगु छेँ व जुल, अन च्वं हूँ घया । म्हाय् व जिलाज पितः दयका ब्यूगु, गृहे च्वं वनेत वचन बिया छोट ।

अले व पुण्यवानह्य जटिल उगु म्हुगु छेँ द्वाहीं वनेत छपला लुखा खलुं दुने तय्वं हे, व छेँ या ल्यूने पश्चिम पाखे पृथ्वी तज्ज्याना चय्कु जाःगु लुंयागु पर्वत प्याहीं बल ।

तक्षशीलाया महाराज जटिलया छेँ ल्यूने भूमि तज्ज्याना सुवर्ण याःगु पर्वत प्याहीं बल घाःगु न्यना जटिल यात श्रेष्ठि पदया छत्र छोया हल ।

उबलेनिसें व जटिलया नां-“जटिल महाजन घका प्रख्यान्त जुल । अले व जटिल महाजनया लिना क्रमशः समय बिते जुया वसेलि स्वहा काय्मस्त दत ।

व जटिल महाजन अपि स्वहा काय् मस्तःनं ल्याय्हा जुया वसेलि अले उथाय् जटिल महाजनया प्रब्रज्या ज्वीगु चित्त उत्पन्न याना बिज्यात ।

यदि जिपियें तःमिपि महाजन कुल दुसा, जि प्रब्रज्या ज्वी दइ । मदुसा प्रब्रज्या ज्वीके (जुजुं) बी मखु घयागु, बिचार जटिल महाजनं याना बिज्यासे-“दुला छु थव जम्बु द्वीपे, जिपियें समान भोगकुलयापि घका बिचार याना सीकेया निति-“लुंयागु अप्पा, सुवर्णमय कठिछपु लुंयागु क्वापालाका दयके बिल ।

अले थः मनूतय्गु ह्लाती बिया - ‘का हूँ छिपि थव

वस्तु ज्वना, छुं सोःवनिपिं थें, जम्बुद्वीपे थाय् थासे चाःह्यू बना, जिमि समान भोगसम्पत्ति दुपिं महाजन कुल-यापिं सुं दु वा, मदु, धयागु बुक्के याना, सीका वा धका अपिं मनूत चाःहीके छोट ।

अपिं दूत थाय् थासे चा, चा हिला वँ वं भद्रिय नगरे थ्यंकःवन । अन शहरे थ्यंका अमित उगु शहरे महाघन वन्त जुया च्वह्य मेण्डक महाजनं खना थथे धाल-
“अय् भाइपिं ! छिपिं छु याना जुयागु धका न्यन ?

अमिस, जिपिं थुजागु स्वया जुयापिं धका, थःपिं बयागु कारण फुक खँ वसपोल मेण्डक महाजन यात निवेदन यात ।

अले मेण्डक महाजनं अमिगु खँभ्यना विचायाना विज्यात । थुमिसं थुजागु वस्तु ज्वना, गण सुं थुजागु घन सम्पत्ति पूर्ण जूपिं, दु वा, मदु धका चा, चा, हिला, स्वया ज्वी माःगु ज्या हे मदु । अपिं गां, गामं देशं देशे विचरण याना जुया च्वन धयागु सीका । ए भाजुपिं ! छिपिं जुया च्वंगु कारण जि सिल । एसा, जिमिगु छें ल्यूने द्वाहाँ वना, पश्चिम पाखे भूमि भागे सोहुँ धया विज्यात ।

अपिं अनवना सो बले “अट्टकरीसमत्ते” (=शच्छि-पिंति मयाक भूमिभागे सल, किसि, दोहँथें च्वपिंगु आकार जुया च्वगु जँ, जँ ह्यँ, ह्यँ थीक ल्वाका च्वं च्वपिं थें च्वंक, लुँयागु खानि प्याहाँ वया च्वंगु व, उक्त वर्णना

याना वःगु समान सुवर्णयापि फइचियाखानि खना, अग्निगु
विचविचं उखें थुखें चा, हिला स्वया अनं प्याहाँ वन ।

अनलि इमित मेण्डक महाजनं घाल- “भाजुपि ! गुगु
छिमिसं आःसोया वःगुखः, उगु प्रकारखा खानि मेथाय्
स्वया वे घुनला ? घका न्यन ।

मेथाय् गनं हे उजागु मखनानि सेठजु ! घया, अमिसं
जिसः बिल ।

अथे जूसा आः छिपि थनं ल्याहाँ वना, छिमि महाजन-
यातः, थनया समाचार फुकं थ्यंकः हूँ घया, मेण्डक महाजनं
अमित बिदा बिया छोट ।

अपि स्वया जूपि मनूत अन हे अमि थाय् देशे
ल्याहाँ वन । जटिल महाजनया छेँ अपि मनूत थ्यंकः
वैसेलि उथाय् इमि- जटिल महाजनं थथे घया न्यन-
“छु भाजुपि छिमिसं खनला ?, जिपि थें समान भोग
सम्पत्ति आपालं दुपिं महाजन कुलयापिं ? घका ।

अपि सोवपिं दूततय्सं थःह्य सेठ यात बिनियात
महाजन ! छपिनि छु दु घका, भद्रिय नगरे मेण्डक महाजन
घयाह्य सिया- “घन सम्पत्ति” थथे दु, अथे दु घका, अन
स्वया वक्क फुक लुंयापिं सल, किसि, दोहें, फइचिया खानि
आदि ऐश्चर्यं वैभवया वर्णना याना कंगु जुल ।

उजागु समाचार न्यना, जटिल महाजन अतिकं खुसो-
जुया घाल- “आः छगू महाघन सम्पन्नगु कुल दु घयागु
समाचार प्राप्त जुल ।

हानं मेगु नं उजागु भोग सम्पत्ति पूर्णगु कुल, दुला छुयें घयागु विचार याना बिज्यासे, छगू लाख मूल्यवंगु कम्बल छपु, अपिं मनूतयत बिया घाल- 'भाजुपिं ! हाकनं छको छिपिं च्वायू वना मेगु नं श्रेष्ठि कुल मालासो, घभा, अमित बिदा बिया सोके छोत ।

अपिं दूतत महाजनकुल सो वेंपि राजगृह नगरे वना, जोतिय महाजनया छैनं, तापाः मज्जीक, छगू थासे, आपालं सिंमुंका, मिंच्याका च्वंच्वन ।

आम छु याना च्वनागु घका, अन च्वंपिसं न्यो बले व मिं च्याका च्वपिं परदेशी तयसं घाल- "छः जिमिके आपालं मू वंगु कम्बल छपु मिइ घका ज्वना वयागु दु । तर थ्व कम्बल न्याना काइपिं सुं हे मदुगु ज्यानिंति, ज्वना ज्वीला घाःसा नं, खुं तयगु भय जिपिं न्याना ज्वीमाः । उकिं थ्व बहुमूल्यगु कम्बल मिं दुया छोया, ल्याहाँ बने घका, घाल ।

अथे अमिसं घया च्वेंपि बले, जोतिय महाजनं अमित खना, थुपिं छु याना च्वेंपि घया न्यना बिज्यात ।

अपिं परदेशं वया च्वें पिगु खं फुक न्यना । अमित सःतके बिया-"गुलि वंगु कम्बल घका न्यन ।

छगू लाख वंगु घका, बोपिसं घाः बले, जोतिय महाजनं छगूकाख दां कीके बिया, मू च्वाखायागु कोठाय् बें पुयम, अन च्वगु कचिगः वां छोइहा दासियात थ्व कम्बल थ्यु

घया अपि परदेशी मनुतयुगु ह्लाती हे वियाछोत, अमित व दासियात विल ।

व वं पुइहा दासिनि, उगु लक्ष मूल्य वंगु कम्बल ज्वना, ख्वो ख्वं मालिक जुया विज्याह्य जोतिय महाजनया न्होःने बना दासि घाल-“मालिक ! छाय् जित बथे याना विज्यानागु ? यदि जिगु छुं अपराध दुसा, बरुवाना वा दाया विज्याय् म्वाला ?, छाय् जित थपाय्पुगु कम्बल विया है विज्यानागु ? गन जि थ्व थ्यया वनेगु वा न्यया ज्वीगु धका विन्तियात ।

महाजनं घाल-“ए मय्जु ! जि छंतः, आम कम्बल थ्ययाजु धका, बीके हयागुजा मखुले !, आम कम्बल ल लः थ्याना, छ घेनेगु खाताया क्वसं लायातया, द्योवने त्येका सुगन्धया लख ,तुतिसिले धुंका तुति हुइत धका, अमित विया हयागु खः । अथेन याय् मफुला ? छं घया विज्यात ।

अथेजा याय् फु मालिक घया दासि कम्बल ज्वना वन ।

अपि परदेशी मनुत जोतिय मालिक व दासिया खँ जूगु घटना स्वया गुलि धन सम्पत्तिया उपभोगयाना च्वंगु कुल छः । जोतिय महाजनया महाभोगसम्पत्तिकुलया खँ सीका, छहा दासिया तुतिजक हुइतः नं, लक्ष मू वंगु कम्बल ब्युगु खना जोतिय महाजनया ज्या खँ परिचित जुया, अपि मनुत थःगु देशे ल्याहाँ बना थःहा जटिलमहा-जनया थाय् वंगु जुल ।

महाजनं न्यन-“खनला भाइपि ! महाजनकुल धका ।

दूतपिसं धाल-“महाजन ! छपिनि छु, दु धका,-
 “राजगृह नगरे जोतिय महाजन धयाहासिया, धनसम्पत्ति
 थथे दु अथे दु धया दयाच्चक्क छेँ या भव्यरूप, श्री शीभा
 स्वयावोधेँ बयान् याना अग्निमे लक्षमछि मू वंगु कम्बल
 छह्य दासियात तुति हुइत व्युगु इत्यादि खँ फुकं थःह्य
 सेठजुयात निवेदन यात ।

जटिल महाजनं, अपि दूततयगु खँ ध्यना, सन्तोषपूर्वक
 हर्ष खुसिजुया, आः जि प्रब्रज्या (त्यागो) जुया बने दइ
 धका, जुजुया थाय् वना जि प्रब्रज्या ज्वीगु इच्छा
 महाराज ! धया जटिल महाजनं विन्तियात ।

साधु ! महाश्रेष्ठी, छंगु इच्छानुसार प्रब्रज्याजु धका
 जुजुं माःगु बवन बिया बिज्यात ।

अले पुण्यवान् व जटिलमहाजन छेँ वना थः काय्
 मस्तेत सःता, लुँयाचु दुगु वजिर धयागु (=जवाहर
 लोहं या), तोकुचा (चपरा) तद्धिह्य काय्महेसिया ह्लाः
 तय् बिया धाल-“पुत्र ! की छेँ ल्यूने, सुवर्णयागु पर्वतं
 लुँयागु पाँय्, म्हुयाहति धया, अबुम्हं ज्या वाना छीत ।

(१) व तद्धिह्य काय्महेसिनं, उगु चपरा ज्वना
 वना, सुवर्णयागु पर्वते क्वात लोहँतय् क्वाइवले थें जक
 जुल, । लुँया-पाँय् जुया प्याहाँ मवः ।

(२) महाजनं तद्धिह्य काय् याःगु ह्लाःतं उगु चपरा
 कया माहिलाह्य काय् मचायात बिया लुँयागु पर्वते

सुवर्णं म्हुइके छोट वं नं उगु सुवर्णमा पर्वते क्वाता सोबले केवल लोहैया पर्वत क्वाइ बले थें जक जुल, लुं जुया मवः ।

(३) अनंलि चीधिह्य काय्महेसिया ह्लाःतय्, उगु वजिरया चपरा बिया छोट । वं उगु चपरां व सुवर्णयागु पर्वते क्वाः बले चा यागु पर्वते क्वाय् बले थें लुंयागु पांय् जुया बल, । लुंया दो ज्वीक न्ह्याक्व, क्वासां लुं जुया प्याहां बोगु जुल ।

अथे लुं जुया प्याहां बसेलि उह्य चीधिह्य काय् मचा यात जटिल महाजनं, क्वाय्मवाल पुता आमलि दःसा गात वा धया सःता, मेपि निह्य थकालिपिं काय् मस्तेतःनं सःता, धाल—“सो काय्पिं ! थ्व ‘लुंयागु पर्वत छिपिं निह्य सियागु निंति उत्पन्न जूगु मखु ।

जित व छिमि चीधिह्य किजाया निम्ति उत्पन्न जूगु खः । उकिं छिपिं निह्य काय्पिं नं छिमि चीधिह्य किजा नाप मिलेजुया थ्व धनसम्पत्ति भोग याता च्वँ धका अबुह्य जटिलसेठजुं काय्मस्तेतः दाजु किजापिं मिलेजुया जीवन हनेगु उपदेश ब्युगु जुल ।

(आः थुथाय् उक्त कर्मफलया हेतु विषय विचारणीय ज्वी)

छाय् ? अपिं अबु, काय् निम्हेसित जक उगु सुवर्ण पर्वत उत्पन्न जूगु खः ?

छाय् ? जटिल जन्म जबले, नदीया लख्य चशोके छोगु ?
 थव फुक्क थःथःगु कर्म फलानुसार हे जूगु खः ।

उकिया निदर्शन पूर्वकथा

पूर्वकाले काश्यप सम्यक् सम्बुद्ध यागु धातु चैत्य दयकुगु समय, छहा क्षीणाश्रव (भिक्षु), चैत्य दयकुगु थासे सो बिज्यात । अन धातु चैत्ये ज्यायाना च्वंह्रासिके थ्यन-‘भाजु ! छाय् थव चैत्येया उत्तर पाखे भागे चैत्येया मोहरा थाहां मवोगु ?

लुं मगागुलि व थाहां मवोगु धका ज्या याना च्वंह्रासें लिसः बिल ।

अले व सो बिज्याहा क्षीणाश्रव भिक्षुजुं उगु चैत्येया ज्यायाना च्वंह्रा मनूयात धया बिज्यात । अथेसा जि नगरे दुने बनाः मगाःगु लुंया बारे सम्पादन याय् । छं माकथं आदरपूर्वक लुं बांलाक तया ज्या याना च्वं धया वसपोल क्षीणाश्रव भिक्षुं आश्वासन बिया नगरे द्वाहां बिज्यात ।

शहरे बना वसपोल भिक्षुजुं नगरवासी जनपित धया बिज्यात । भाजु ! मय्जुपि ! छिमिगु श्रद्धां चैत्य दयकुगुली छखे पाखे मोहराय् तय्तः लुं मगाना च्वन । सुवर्ण म्यु धका, महाजनपित धया माःगु लुं संग्रह याना वं वं सुवर्ण कारक यागु छे थ्यंकः बिज्यात ।

व लुँकर्मो नं, वसपोल भन्ते छेँ बिज्यागु बखतेलाक,
कलाहा नाप त्वापुयाना, फय्तुना च्वंगु जुल । उथाय्
व लुँकमियात स्थविरभिक्षुं धया बिज्यात । ए सुवर्णकारक !
छिमिसं गुखेपाखे चंत्य भुनेगु लुँज्यायात, उखे यात हे लुँ
भुनेत मगाःगु जुल । उकि उगु मगाःगु थासे छं लुँ गाकेगु
याना, विद्यमालि घका, व लुँकमियातः स्थविर भिक्षुं घाल ।

व सुवर्णकारकं कलाहा नाप त्वाना तँचाया च्वंगु
योके स्थविर भिक्षुयात घाल—“छिमि शास्तायात लखय्
वां छोया हँ घका तमं घाःगु जुल ।

उथाय् भातहासेँ अथे घाय् अयोग्यगु वचन, पिका
गुलि, व लुँकमियात कलाहासेँ घाल—“अहो ! छपिसंजा बरे
चाया घाय् त्यो, मत्यो घैगु छुं हे बिचामयासे, तघँछु जुया
घाय् हे मत्योगु कथं जवाफ बिल । छपि जि खना तँचाया
जित घका बो बिइमाः बा दाय माः ।

छुयानिम्ति छपिसं ह्लापा, लिपा, आः जुया बिज्यापि
सम्यक् सम्बुद्धपित वैरभाव याना अथे घया बिज्यानागु
घका जहानहासेँ लुँकमियात चेतावनी बिल ।

व सुवर्णकारक, कलाहासेँ अथे होस ब्यूगु बखते,
घाय् मत्योगु, घाय् लात घका, संवेग उत्पन्न याना, क्षमायाना
बिज्याहँ भन्ते ! घयालि वसपोल क्षीणाश्रव स्थविर भिक्षुया
पाली भोपुया च्वन ।

सुवर्णकारक ! जित छं छुं घाःगु मदु । शास्ताबुद्ध
याके हे क्षमा फोँ घका, भिक्षुजुं घया बिज्यात ।

भन्ते ! अथे जूसा छु याना क्षमा फोने मालिधका न्यन ।
 लुँयागु कलश दयका, उकी तय्गु स्वाँफो नं दयका, बुद्धया
 घातु चैत्यया दुने निर्धाँ याना तय्गुया । उगु पूजा याः
 वनेल मोल्हुया प्यागु वसतं, प्याःगु संतु बना क्षमाफो हँ,
 उपासक धया स्थविर भिक्षुं आज्ञा दयका विज्यात ।

अले व सुवर्णकारक हवस् ज्यू, भन्ते धया, । लुँया
 स्वाँ दयका च्व च्वँ स्वहा काय्पिमध्ये, तद्धिहा काय्म्हेसित
 सःता- “वा वाबु ! जि शास्ता बुद्ध यात धाय् मत्योगु
 वैरभाव वचनं धाय् लात । उकिया निम्ति थ्व स्वाँफोःत
 दयका, तथागतया अस्थिघातु निर्धाँ याइ बले तोपुइकथं थ्व
 लुँयागु स्वाँनं पूजायाना क्षमा फोने धया, जेष्टहा काय्यात
 घाल ।

काय्म्ह- “अबुजु ! छपिसं जितः आमस्वाँफोः
 दयकेतः ग्वाहालि यावा धया विज्यात । सो अबुजु !
 छपिसं हे, अथे धाय् मत्योगु असभ्यकथं तँया कोँके
 शास्ता बुद्धया प्रति वैरी वचनं घाल । उकि माःसा
 आम ज्या छपिसं हे यारे धका व लुँया स्वाँ दयकुगु
 ज्याय् ग्वाहालि याना बीगु इच्छा तद्धिम्ह काय्म्हं
 मयागु जुल ।

अबुम्ह- “माहिलाम्ह काय्यात सःता नं व लुँयागु
 स्वाँफोः दयकेत अथेहे ग्वाहालि याना व्यूवा घाल ।

माहिलाम्ह काय्म्हं-“दाजुम्हेसं धाःथे लिसः बिया
 व ज्याय् ग्वाहालि याना बीगु इच्छा मया ।

अबुम्ह-“चीधोम्ह काय्यात सःता, अथे हे व स्वांफोः
दयकेत ग्वाहालि याना व्यु घाल ।

चीधोम्ह काय्म्ह-“अबुया खँन्यना यथे विचायात
काय्मस्त धयापिसं (माँ) अबु पिनिगु याय् माःगु ज्या व
खँय् तिबो बिया कार्यं सम्पन्न यायेत थःगु कर्तव्य
भालपा, यायेमाः धका, मतीतया चीधोम्ह काय्म्ह व स्वांफोः
दयकुगु ज्याय् अबुम्हेसित ग्वाहालि बिया निम्हजाना उगु
लुँया स्वांफोः दयका सिधेकुगु जुल ।

व सुवर्णकारकं कोलाद्धि हाकाःगु लुँया स्वांफोः स्वफोः
शोभायमान ज्वीक दयका, स्वंग, कलशानं सिधेका काश्यप
तथागतया घातुनिर्धा, यानातःथाय् पूजायायत मोल्हुया
प्याःगु वस्त्र, प्यागु सँतुं श्रद्धापूर्वक उगु लुँयागु कलशे
सुवर्णयागु स्वांफोः तथा पूजायाना, शास्ता बुद्धयाके क्षमा
पवंगु जुल ।

उक्त प्रकारं तथागतया प्रति श्रद्धाभक्ति गौरवं अस्थि
घातु पूजा याना क्षमा फोना पुण्यकर्म याना वोसां तदि
व सुवर्णकारकं गुगु तँया हूले धाय मत्योगु असम्य वचन
च्वाक्क धाय् लाकल, उकिया अकुशल विपाक भोगं, व
सुवर्णकारक मनु अनं लिपा न्हेकः तक जन्मका बलेनं व
बूगु बखते, अथे हे लख्य् च्बीका च्वने माल ।

एव जुलसां व लुँकमिया न्हेगु जन्मया अस्तिम आत्म-
भावे जटिल धाय्का जन्म काः वोगु जुल ।

उक्ति च्चे कना वयागु कर्म विपाक फलानुसार वाः थुगु जन्मे जटिल घायका व बू बले नं वहे ह्यापायाःगु जन्मे घाय् मत्योगु वचन प्रयोगयाना वोगु अकुशल कर्म विपाकया हेतु, व बुद्धं नदीया लखे च्चीका च्चने माःगु जुया च्चन ।

अले गुणि ह्यापायागु जन्मे थकारिपि निहा काय्-मस्तेसं, अकुम्हेसिया लुँया स्वाँफोः द्यकुबलेः ग्वाहालियाना वीगुलि इच्छा मथा । अमित उगुहे कश्चरणं माः सुवर्णयागु पर्वत, अपि निहा दाजुकिजापित लुँ जुया उत्पन्न मज्जुगु जुल ।

चीघिहा काय् म्हेसित व जटिल महाजनघात एक हे पूर्वकृत लुँया स्वाँ आदि द्यका बुद्धमाप्रति गौरव तथा पूजायाना वोगु कुशल कर्मया पुण्यफल अमित उगु सुवर्ण यागु पर्वत उत्पन्न जूगु अः ।

थुगु प्रकारं व जटिल महाजनं स्यूयें अपि काय्मस्तेत माःगु उपदेश आदि दाजु, किजापि मिले च्चलेजुया धर्मानुकुल जीवन हनेगु ज्ञान बुद्धि बिया विज्यात ।

अले थःगु पवित्र आकांक्षा पुरे याय्त व जन्मया सार्थ-कयानिति जटिल महाजनं, संसारिक भोगबिलास व गृह जंजालयात ज्ञान वैराग्यमनं त्याग याना बसपोल सेठजु छें नं प्याहाँ वना, त्यागी जुया विज्यात ।

शास्ताबुद्धया थाय् वना प्रब्रज्या ग्रहणयाना । श्रद्धा-पूर्वकं श्याममय भिक्षु जीवन हना विज्यात । गुलिचां छि मदेवहे संसारिक फुलक क्लेश बन्धन यस्त मद्यका निर्मलगु

ज्ञानचक्षु प्राप्त याना सर्वक्लेशं मुक्तगु अहंत् पद लाना
विज्यागु जुल ।

शास्ता शाक्यसिंह तथागत छुं समय लिपा, जटिल
भिक्षु नापं न्यासःहा भिक्षुपि सह भिक्षा विज्या ज्यां
जटिलया काय् मस्तेगु छे लुखाय्मं भिक्षा विज्यात् ।

अपि जटिल सेठया काय्मस्तेसं वसपोल सम्यक्
सम्बुद्ध प्रमुख न्यासः भिक्षुपित्तनं, बाछितक द्विथं श्रदां
भिक्षा प्रदान याःगु जुल ।

भिक्षुपिसं जुलसा उथाय् धर्मसभाय् थः थःगु विचार
खे पित हया च्वन । शास्ता बुद्धं अपि भिक्षुपिगु खे न्यना
अमिगु संशय निवारणार्थं थये आज्ञा जुया विज्यात् ।

भिक्षुपि ! जिह्वा पुत्र, भिक्षु जटिलया बारे, छिमि गुगु
संशय खे जुल वया उजागु विषयले तृष्णा वा मान,
ममता घयागु छुं छुं हे मन्त घया विज्यासे अपि भिक्षुपित्त
धर्मं देशना या यां-थुगु पाथा अज्ञा दयका विज्यात् ।

योक्क तण्हं पहःबान् अनाचारो परि अब्जे ।

तण्हामव परिकषीणं, तमहं बूनि ब्राह्मणन्ति ॥

तदर्थं - गुह्यसं पगुलोके खुगु द्वारया तृष्णायात् तीता,
गृह जंजाले, च्वने मंमदेका प्रब्रजित जुल । गुम्हसिया तृष्णा-
भाव नष्ट उबी धुंकल, उम्हेसित जि ब्राह्मण घका घाय् ॥

बुद्धं भिक्षुपित्त थुगु धर्मं उपदेश याना विज्यागु अवसाने
आपासिनं स्रोतापत्ति फलादि प्राप्तयाना विज्यागु जुल ।

जटिलया बाले ववचाल

★आः हानं थनं निसैं उक्त जोतिय महाजनया जीवनया अन्तिम खँ थथेः-

“योघ तण्ह” न्ति, थ्व धर्म देशना शास्ताबुद्ध राज-गृहया वेलुवन विहारे विज्याना च्वंगु बखते, जोतिय स्थविर (भिक्षु) या बारे आज्ञा जुया विज्यात ।

अजातशत्रु राजकुमारं, देवदत्त नाप मिले जुया, अब्रुयात स्याना, राजगृह नगरया राजा जुल, ।

अले छन्हु, जोतिय महाजनयागु प्रासाद (=छेँ) काय् धका युद्धे वनिहा थें, सेनापि सहित राजदरवार प्याहाँ वना जोतिय सेठया प्रासादे वंगु बखते जोतिय महाजनया छेँ पिने मणियागु पःखा दनातःगु अगले थः वँपि सशैभ्य फौज तय्गु किचः नाप थःगु नं किचः खनालि अजात शत्रु जुजु फसके जुल । सो गृहपति जोतिय महाजनं, जि नाप युद्धयाय् धका सशैभ्य फौजपि ज्वना प्याहाँ बल धैगु मतो तया अन न्ह्योने वनेगु समर्थ मदेका च्वन ।

जोतिय महाजन धाःसा उखुनूया दिने उपोसथशील कया सुथे हे जलपान याय् धुंका । वेलुवन विहारे वना शास्ता बुद्धयागु धर्म उपदेश फय्तुना न्यना च्वंगु जुल ।

उखे जोतिय महाजनया प्रासादे धाःसा अजातशत्रु महाराजां लोभ मने तया महासेठया छेँ त्याका काय् धका हमलाया व.गुलि जोतिय महाजनया प्रासाद आरक्षायाना च्वँपि रक्षपालक यक्ष देवतापिमध्ये- ‘ह्लापां याःगु द्वार

(— लुब्धा) या कोठाय पाः च्वना आरक्षायामा च्वंहा
 यमकमोलो धयाहा यक्षं अजातशत्रु जुजु आदि फौजत
 खना गन विस्यं वनेगु छिपि घा घां बक्क फौज तयत्
 उबेसा थुखेला मदेक च्चि चा दंक् ख्याना लिना छीत ।

अजातशत्रु महाराज विस्यं वंहा वेलुवन बिहारे
 द्वाहं वन ।

अन बिहारे दुने अजातशत्रु जुजु वःगु, जोतिय महाजनं
 खवा छु महाराज छपिमं बिज्यानाला धका आसनं दना
 आदर तया च्वन ।

अजातशत्रु—“ गृहपति ! जोतिय छं थः मनुतयत् जि
 नाव ल्वा धका वचन बिया थन वया धर्म श्रवण याना
 च्वंहा थें च्वंक् फय्तुना च्वन ” धया बिज्यात ।

जोतियमहाजन—“ छुले महाराज ! जिगु छे काय
 धका छपि वनाला ? ”

अजातशत्रु—“ खः महाजन ” धया लिसः बिल ।

जोतियमहाजनं अजातशत्रु जुजुयात न्व खंक् धया
 बिज्यात—“ महाराज ! जिगु इच्छा मदेकं जिगु छे
 काय धका दोल दोः जुजुपिसं प्रयत्न यासां नं काय
 फइ मखु ” ।

अजातशत्रु महाराज जोतियमहासेठया खं न्यना छु
 छ जुजु ज्वी धका च्वनागुला ? धया तं चाल ।

जोतियमहाजन-“ जि, जुजु मखु महाराज ” धया
 लिसः बिया हान यथे धाल- “महाराज ! जिकेदुगु, वस्तु,
 पदार्थया वारे सुनानं काय् धका इच्छायासां तवि जिके
 च्वंगु जनिया का छपु हे नं जिगु इच्छाविनां सुं राजा-
 पिसं वा खुं तय्स काय् फइगु मखु । ”

अजातशत्रु जुजु-“ एसा छु ? जि छंगु रुचि लिनि
 काय् फइगुला ? ”

जोतियमहाजन-“ सः महाराज ! यदि छपि पखा
 मजूस परिक्षायाना स्वया विज्याहूँ । थ्व जिगु ह्याया
 क्षिपिचिने नं नीपा अंगु न्ह्यानासयागु दु । थपि अंगु
 जि छपित विइगु इच्छामदु । यदि छपिसं त्वका काय्
 फःसा कया विज्याहूँ ” धका अजातशत्रु जुजुयात धया
 विज्यात ।

व खँ न्यवा उषाय् अजातशत्रु महाराज वय् पूतुं
 च्वना जोतिय महाजनया ह्याया पचित ज्वना बलं
 अंगु त्वकेत कुत या यां सँ सं ति ति न्हु न्हु अनेक
 प्रकारं अंगु त्वकेत बलंसन । एनं अंगु छपाहे त्वके
 भफया अजातशत्रु महाराजया बल प्रमानं सँ सं न्ह्याकु
 संसानं उजागु महाबल सम्पन्न जुया च्वहा जुजुं थःगु
 बाहु बल उखे थुखे अनेक प्रकारं जोतिय महाजनया
 पचिने च्वंगु अंगुत त्वका काय् प्रयत्न यात परखु
 अंगु छपाहे त्वका काय् फुगु मखुत ।

अजातशत्रु महाराज अंगु स्वका काय् मफया हार
जुसेलि अले उथाय् जुजुयातः जोतियमहाजन घाल-महा-
राज ! अंगुत गाय् फया बिज्याहुं घका पचित फुकं
तप्यंक कोछुका बिल । उथाय् पचिने च्वंगु नोपाः अंगु
नं व्हालुसे च्वंक हे प्याहावया कुतुं वन ।

अनेलि महाराज अजातशत्रुयात जोतियमहाजनं थथे
घया, बिज्यात महाराज जिके च्वंगु जिगु घयागु पदाथं
जिगु इच्छा मदय्कं सुनानं छुं काय् फइमखु घका निवेदन
थाःगु जुल ।

तर अजातशत्रु महाराजया उजागु परया (गृह) हरण
याना काइगु स्वभाव खना, पुण्यवान् जोतियमहाजनया
मने, संवेग उत्पन्न जुल ।

अले अजातशत्रु महाराजयाके, प्रब्रज्या ज्वीगु अनुमति
व्यु महाराज ! घका, जोतियमहाजनं बिनित्यात ।

उथाय्, अजातशत्रु महाराजं मतीतल, यदि थ्व जोतिय
महासेठ प्रब्रज्या (भिक्षु) जुल थाःसा छुं हे फन्कट मदेक
सुखपूर्वक वयागु रत्नादिरत्नं इय्कातःगु प्रासाद थःतः काय्
हे दइनि घयागु विचार याना छगू वचनं हे ज्यू महासेठ !
छ प्रब्रज्यागु घका वचन बिल ।

अले व महापुण्यवान् जोतिय महाजन शास्ता बुद्धया
होनि घना प्रब्रज्या फोना भिक्षु जुया बिज्यात । ताकाल
मदयेवं उगु हे समय सर्वकलेश थ दुःख मुक्त जुया च्वंगु

अहंत पद प्राप्त याना विज्यासे, "जोतिय स्थविर धका नां जुल ।

वसपोल जोतिय स्थविर (भिक्षु) या, अहंत फल प्राप्त याना विज्याय्वं हे, उगु क्षणे, उखे जोतिय महाजनया, सप्तरत्नमय - प्रासाद (छेँ) व दया चक्क वयागु धन सम्पत्ति ऐश्वर्य, फुकं उगु हे इले, अन्तरध्यान जुया वन ।

व जोतिय महाजनया प्रासादे विज्याना च्वंहा, वया श्रीमती- सतुलकाया धयाहा भार्या जुया च्वंहा घातनं देवतापिसं देवप्रभावं उत्तर कुरुइ हे यंका विज्यात ।

अनंलि छहुया दिने भिक्षुपिसं जोतिय भिक्षुयात सःता धाल-"आयुष्मान् ! जोतिय छपिनि उगु अमूल्य रत्न यागु प्रासाद (=छेँ) या बारे वा थहा लक्षण परिपूर्णहा स्त्री याके वा तृष्णा मदुला ? धका न्यना विज्यात ।

वसपोल जोतिय भिक्षुं अपि भिक्षुपित उत्तर बिल, जिके उजागु तृष्णा छुं हे मन्त ।

अथे धाःगु खँ अपि भिक्षुपिसं न्यना, (अमिचित्त बुक्के मजुया), शास्ता बुद्ध यात धया विज्यात ।

भन्ते ! थ्व जोतिथ भिक्षुं, अभूत (=असत्य) खँ धया, मेगु हे कथं खँ ह्लाइहा जुया च्वन धका विन्तियात ।

उथाय् तथागत सम्यक् सम्बुद्धं अपि भिक्षुपिगु श्रैका समाधान याय्तिरिति धया विज्यात ।

अथे मत्तु भिक्षुणिके! शिष्टा शिष्य, कुलपुत्र, प्रोक्षित
भिक्षुया छिमिसं मती तःथे उगु रत्नया प्रासादे वा स्त्री वा
बारे वा तृष्णा धयागु छुं हे दुगु मत्तुत ।

जोसिय, अदां प्रत्रय्या जुया अहंत् जूगु बलते हे
उज्जगु सम्पूर्ण संत्रासिक तृष्णा मद्य् अंकल धया विज्यादि
धुगु निम्न माथा भाक्ता जुया विज्यात ।

बो'ब तम्हं पहल्लाम्, अनापारो परिज्जणे ।

तम्हा-एव परिपक्वीणं, तम'हं वू नि ज्जम्हं ॥

(एव गात्राय अर्धे अवे जटिल स्वविर वा बाधने हेव
कमा तःगु लः धयेसां ।)

सवर्थ- तृष्णा सोता छे' मद्य्क प्रवृत्त जूय, तृष्णा
-भव क्षीण म्मी धुंजुहा, व्यक्तिमात नि अभ्याण आय् धका,
शाक्यसिह बुद्धे एव साधया धर्मोपदेश यत्ना, विज्यागु
बलते, आपालं श्रोताप्रति फलादि प्राप्तयाना विज्यादि
दुगु बुल

जोसिय स्वविर भिक्षुया बाधे

वचचाल

लेखकया मेमेगु प्रकाशित जूगु सफू

१ नामाष्ट शतकम्	(संस्कृत-श्लोक, नेपाल भाषा)
२ टेलकटाह गाथा	(पालि-श्लोक नेपाल भाषा)
३ बुध्दोपदेश-मध्यम-मार्ग	(कविता नेपाल भाषा)
४ पटाचारा जीवनी	(नेपाल भाषा)
५ गिरिमानन्द सूत्र	(पालिगाथा नेपाल भाषा)
६ मेण्डक महाजन, दुतियावृत्ति	(नेपाल भाषा)
७ सुमेधा जीवनी	(कविता नेपाल भाषा)
८ जोतियमहाजन, दुतियावृत्ति	(नेपाल भाषा)
९ महाकप्पिनस्थविर कथा	(नेपाली ")
१० क्रुम्भासपिण्डक जातक	(नेपाल ")
११ बिलारिकोसिय जातक	(" ")
१२ सप्तबोधयङ्ग धर्मभावना	(" ")
१३ सुषामोजन जातक	(" ")
१४ हत्थियपाल जातक	(" ")
१ काव्यात्मक - बुध्द जीवनी (ले. महाप्रज्ञा नेपाल भाषा)	

सफू दइगु थाय -

गण महाविहार, काठमाडौं, नेपाल ।

Dhamma.Digital